

LUNDS
UNIVERSITET

Vägen till en vällyckad integration

En kvalitativ intervjustudie om afghanska flyktingars integrationsprocess i Sverige

Namn: Arifa Muhebbi

Avdelning för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSK62

Termin: VT 2022

Kandidatuppsats

Handledare: Miia Halme-Tuomisaari

Omfång: 13700 ord

Förord

Först och främst vill jag tacka er respondenter som deltog i denna studien och ville dela med er av era upplevelser, utan er hade denna studien inte kunnat genomföras. Jag vill även tacka min handledare Miia Halme- Tuomisaari för hennes vägledning, handledning och det stöd jag fick av henne som gjorde denna studie möjligt. Sist vill jag även tacka min fina familj och vänner som stöttat mig under hela studieperioden samt uppsatsskrivandet. <3

Abstract

This qualitative study is based on interviews with seven Afghan refugees in Sweden, and the aim is to shed light on their experiences and perspectives regarding their integration journey in Sweden. To clarify, the focus of the study is to gain knowledge on the significant factors and barriers related to the integration process. Thereby it is possible to gain a deeper understanding of the integration process from some of those who have lived in the reality of it in Sweden. The results of this study indicate that learning the Swedish language is one of the most significant factors for a successful integration as a refugee. Moreover, occupation and education, social relations and personal self-integration are among the significant factors for the Afghan refugees integration in Sweden. Whereas, factors such as discrimination and stereotypes, lack of support from authorities and negative self image are among the barriers that can prevent a successful and efficient integration. Finally, the results of the study have been analyzed in relation to Diaz's integration model, the "Us vs. Them" theoretical concept and the concept of "Belonging". Moreover, by examining the integration process from a refugee perspective, a more in-depth knowledge has been gained regarding this essential process within migration which has been a challenging issue for Swedish society.

Keywords: Integration, Integration process, Afghan refugees, Significant factors, Barriers, Diaz Integration Model, "Us vs. Them", Belonging, Thematic content analysis.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Bakgrund	7
1.2.1 Integration	7
1.2.2 Svensk integrationspolitik	8
1.2.3 Flyktingar	9
1.2.4 Uppehållstillstånd	9
1.2.5 Afghanska flyktingar i Sverige	10
1.3 Syfte och frågeställningar	10
1.4 Förförståelse	10
1.5 Material och Avgränsningar	11
1.5.1 Primär- och sekundärmaterial	11
1.5.2 Avgränsning	11
1.6 Källkritik	12
1.7 Forskningsetiska bedömningar	12
2. Tidigare forskning	14
2.1 Socialt nätverk och dess betydelse för integration	15
2.2 Språkkunskaper- en betydande faktor för integration	16
2.3 Segregation - ett hinder för integration	17
2.4 Diskriminering- ett hinder för integration	18
2.5 Myndigheters roll i integrationsprocessen	19
2.6 Anpassning till det svenska samhället	20
3. Teori	22
3.1 Integration som koncept	22
3.1.1 Jose Alberto Diaz integrationsmodell	23
3.2 “Vi och Dom” som teoretisk begrepp	25
3.3. Tillhörighet	26
4. Metod	26
4.1 Kvalitativ intervjustudie	26
4.2 Semistrukturerade intervjumetod	27
4.3 Urval av intervjupersoner	28
4.4 Tematisk innehållsanalys	29
5. Resultat & Analys	30
5.1 Betydande faktorer för integration	31
5.1.1 Språkkunskaper	31
5.1.2 Arbete och studier	32
5.1.3 Socialt nätverk	34
5.1.4 Personlig vilja & engagemang	35
5.1.5 Analyserande diskussion	36

5.2 Hinder för integration	38
5.2.1 Myndigheters bristande stöd	38
5.2.2 Negativ självbild	40
5.2.3 Diskriminering och fördomar	41
5.2.5 Analyserande diskussion	42
6. Slutsats och egna reflektioner	46
6.1. Förslag till vidare forskning	47
7. Referenslista	48
Bilaga	51
Intervjufrågor	51

Inledning

“Vägen till en lyckad integration kan vara lång och utmanande, men det är avgörande för ditt nya liv i ditt nya hem”- anonym ¹

Idag lever vi i en värld som präglas av en allt mer ökad globalisering och ständig samhällsutveckling. En stor del av denna utveckling berör migrationsströmmar, som i sin tur medför stora politiska såväl som sociala förändringar dels för de människor som flyr drabbade länder men även för mottagarländerna. Till följd av dessa migrationsströmmar blir sociala processer alltmer viktiga, det vill säga de nya relationer människor utvecklar inom det nya landet, samtidigt som de vill bevara sina rötter. Denna process utgör en så kallad integrationsprocess. För att tydliggöra är integration ett område som blivit allt mer utforskat och väsentligt i och med globaliseringen. Det är något som även vi i Sverige berörs av direkt eller indirekt då vi är ett av de länder som har tagit emot en stor mängd migranter och flyktingar.² Ett exempel på detta är flyktingkrisen 2015 då ett stort antal människor tog sig till EU-länder, i syfte att söka asyl varav cirka 163 000 asylsökande hamnade i Sverige. Detta ledde till stora förändringar i den nationella asylpolitiken, vad gäller lagstiftning såväl som myndighetsarbete.³ Jag har i denna uppsats kommit att intressera mig för denna så kallade integrationsprocess vars framgång spelar en väsentlig roll för det mångkulturella samhället i Sverige.

Diskussion kring integration i termer om utrikes och inrikesfödda personers delaktighet och lika rättigheter i samhället utgör ett politiskt laddade område. Samtidigt så har begreppet integration olika innebörd, och oklarhet kring dess politiska betydelse har gjort ämnet omdiskuterat.⁴ Enligt Al-Baldawi separeras den som tvingas fly från sin sociala såväl som sin naturliga miljö och stöter på flera utmaningar i det nya landet. Trots att samhället och dess institutioner samarbetar för att främja och förverkliga integrationen går det inte att förbise att det är främst flyktingar som utgör kärnan för denna process då de lever i dess verklighet. Därmed kan en bristande och ofullständig integration resultera i att en flykting hamnar i ett tillstånd där den saknar tillgång till det som den tidigare byggt upp samtidigt som den måste

¹ Citatet är en del av intervjun som genomförts med 7 intervjupersoner, varav dessa framöver kommer benämnas med siffrorna 1-7.

² Darvishpour, Mehrdad & Westin, Charles (red.), *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*, 2., [omarb.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015, s.66-69.

³ NE, *Flyktingkrisen 2015*, <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/flyktingkrisen-2015> (Hämtad 2022-06-20)

⁴ Darvishpour, Mehrdad & Westin, Charles (red.), 2015, s. 286.

börja om på nytt för att återuppbygga sitt liv. Den emotionella aspekten av att lämna allt bakom sig för att fly till ett nytt land är svårt att begripa för den som aldrig har upplevt detta själv.⁵ Därmed har jag valt att analysera denna process utifrån de berörda sida, vilka är flyktingar i Sverige. Detta eftersom deras perspektiv och erfarenheter av integrationsprocess sällan lyfts fram. Vad gäller tidigare forskning kring ämnet finns det brist på migranter och flyktingars egna röster i Sverige samt hur deras perspektiv i frågan kan komplettera bristerna som framkommer både inom det institutionella såväl som den politiska arenan som ger en alltför begränsad bild av hur integrationen funkar i verkligheten. Integration som fenomen, oavsett dess sammanhang och utformning är ett viktigt studieområde, eftersom det spelar en viktig roll för att upprätthålla jämlikhet i samhället, i termer om maktrelationer mellan invandrare och inrikes födda.

1.1 Problemformulering

Integrationens huvudsakliga syfte är att på ett framgångsrikt vis förena två delar till en helhet.⁶ På samma vis är målet med den svenska integrationspolitiken att ge lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla individer som bor i Sverige oavsett deras kulturella och etniska bakgrund.⁷ Enligt EU:s grundprinciper för integration definieras det som "*en dynamisk och dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna*".⁸ Dessa principer belyser integration som en fråga om dels de krav och skyldigheter som ställs på människorna som tar sig till nya länder, och dels de krav och skyldigheter på det mottagande samhället i stort. Således krävs det att samtliga samhällsinvånare kämpar för en framgångsrik integration vid sidan om insatserna från staten och myndigheters sida. Även om integration med alla dess fördelar utgör en stor möjlighet för Sverige, i bemärkelsen att landet växer och utvecklas, så medför processen även en del problem som kräver uppmärksamhet. Visserligen är Sverige en stark välfärdsstat som satsar en stor del av sina ekonomiska resurser på integration, dock förekommer det brister i termer om ojämlikhet mellan flyktingar och inrikes föddas levnadsstandard. Därmed blir det påtagligt att integration utgör ett område som kräver fortsatt vidare engagemang och forskning, då de integrationspolitiska målen inte endast kan uppfyllas av ekonomiska

⁵ Al-Baldawi, Riyadh, *Migration och anpassning: den okända resan*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2014, s. 45-47.

⁶ Cambridge Dictionary, *Integration*, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/integration> (Hämtad 2022-06-16)

⁷ Riksdagen, *Riksrevisionens rapport om jämställdhetsintegrering av integrationspolitiken*, <https://data.riksdagen.se/fil/817C2623-1C00-406F-8B89-51D0C0CE3A87>, 2019 (Hämtad 2022-06-18)

⁸ Europeiska gemenskapernas kommission, *Integration*, 2005 (Hämtad 2022-06-19)

insatser.⁹ Med utgångspunkt i detta resonemang utgör denna studie ett bidrag till integration som problemområde.

1.2 Bakgrund

Detta avsnitt redogör för centrala begrepp och relevant kunskap som utgör kärnan för denna uppsats och syftar till att ge läsaren en ökad förståelse för afghanska flyktingars situation. Bland annat presenteras följande begreppsdefinitioner: integration/integrationsprocess, flyktingbegreppet, uppehållstillstånd. Dessutom redogörs för den svenska integrationspolitiken samt görs en kort presentation om Afghanska flyktingar i Sverige.

1.2.1 Integration

Integration utgör en central term både inom samhällsvetenskapen och migration som forskningsområde. Teoretikern Diaz definierar integration med utgångspunkt i två sidor, dels som en dialogisk förändringsprocess som avser individers utveckling genom deltagande i olika sociala relationer. Dels som en resursfördelningsaspekt där individer blir en del av ett samhällsområde, inom vilken resurser i form av bostad, utbildning och arbete fördelas. Med andra ord berör integration sociala relationer och flyktingars aktiva deltagande i samhällslivet.¹⁰

På samma vis formulerar Sander Åke integration som följande:

...tillgång till, representation inom och makt inom de socioekonomiskt relevanta sfärerna av samhället, sfärer som samhällets olika ekonomiska arenor (centralt inklusive arbetsmarknaden), utbildningssystemet, bostadsmarknaden, hälsosystemet och andra arenor som John Rawls kallar "primära varor" i samhället.¹¹

En annan definition av integration har Bel Habib, som menar följande:

Integrationen består av ömsesidiga förändringsprocesser genom vilka individer eller grupper med skild kulturell, språklig, religiös eller etnisk bakgrund möter och bildar nya helheter. Ett

⁹ Valenta & Bunar, State Assisted Integration: Refugee Integration Policies in Scandinavian Welfare States: the Swedish and Norwegian Experience, *Journal of Refugee Studies*, Volume 23, Issue 4, 2010, s. 463–483, <https://doi.org/10.1093/jrs/feq028>

¹⁰ Diaz, Jose Alberto, 'Invandrarernas integration: några teoretiska och metodologiska utgångspunkter', *Sverige, framtiden och mångfalden. Bil. [B].*, s. 71-91, 1996, s. 74.

¹¹ Sander, Åke, *Some reflections on the integration of ethnic minorities in a modern welfare state*, Centrum för studier av Kulturkontakt och Internationell Migration, Göteborgs univ., Göteborg, 1997, s.57.

integrerat samhälle innebär att dess medlemmar bygger upp gemensamma värden bortom skillnaderna, i första hand förmedlade genom skolan.¹²

1.2.2 Svensk integrationspolitik

Integration uppfattas som ett positivt fenomen inom svensk invandringspolitik, med utgångspunkt i det finns en strävan mot integrering av utrikesfödda. Denna politik har sin grund i gemensamma så kallade "svenska" värderingar, som centrerar kring att alla människor i Sverige ska ha samma möjligheter och rättigheter. Med andra ord utgörs denna politik av ett universalistiskt tänkande som strävar efter värdekonsensus, vilket Habermas kallar etisk integration. I Sverige uttrycks detta på följande sätt:

"...samtida tillhörigheten i Sverige med dess samhällsordning och grundläggande värderingar om demokrati och människors lika rätt. I Sverige anger ytterst konstitution, lagarna och politiken ramarna för samhällslivet." ¹³

Denna uppsats utgår ifrån den svenska integrationspolitikens definition av integration, som innebär att invandrare ska få lika möjligheter till etablering i Sverige som landets inrikesfödda. Med andra ord innebär integration att invandrare ska kunna etablera sig i det nya samhället genom tilldelning av resurser såsom utbildning, möjlighet till arbete, och därigenom hjälpa individerna att bli ekonomiskt oberoende i termer om självförsörjning. Men även att främja deras grundläggande demokratiska värderingar och motverka könsskillnader, i termer om kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter. Dessa åtgärder har i syfte att minska utanförskap, i termer om diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.¹⁴

1.2.3 Flyktingar

Det finns en distinktion mellan begreppen migranter och flyktingar, enligt UNHCR. För att klargöra utgör migranter individer som själva har valt att flytta till ett annat land, i syfte att få ett bättre liv genom resurser såsom utbildning och arbete. Ytterligare en anledning kan vara att få träffa en familjemedlem. Medan flyktingar har varit tvungna att flytta från sitt land på

¹² Bel Habib, H, Arbetet med romerna - en utvärdering på gång. Från integrationspaketet till ekonomiska aktörer. *Invandrare & minoriteter* 6/97, sid. 21-23, s. 22.

¹³ Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., Linköping, 2002, s.259.

¹⁴ Riksdagen, *Integrationspolitik för 2000 talet*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/integrationspolitik-for-2000-talet_GP03129/html (Hämtad: 2022-04-10)

grund av krig, hot om död eller förföljelse. Skillnaden mellan migranter och flyktingar utgör att de förstnämnda inte har hinder som förhindrar dem från att återvända hem, i jämförelse med flyktingar. Men denna studie omfattar individer som kommit till Sverige som flyktingar, och som redan har erhållit permanent uppehållstillstånd.¹⁵

1.2.4 Upphållstillstånd

Att människor rör sig mellan olika länder, vare sig de gör det frivilligt eller är tvungna att fly, är enligt migrationsverket ett vanligt fenomen. Termen uppehållstillstånd innebär att invandraren har rätt att få leva och bo i det nya landet. Vidare finns det olika former av uppehållstillstånd, beroende på individens syfte. Exempelvis finns uppehållstillstånd för att få bo, studera eller träffa en anhörig familjemedlem i Sverige. Om individen däremot kommer till Sverige på grund av hot om död eller förföljelse i sitt hemland kan den få asyl. Migrationsverket menar att familjeanknytning utgör ett vanligt skäl till människors förflyttning till Sverige.¹⁶ I denna studie kommer jag fokusera på de personer som har permanenta uppehållstillstånd och anledningen till deras flytt kan variera och är därmed inte i fokus för min studie.

1.2.5 Afghanska flyktingar i Sverige

Sverige utgör en vanlig destination för afghanska flyktingar.¹⁷ Det blir påtagligt utifrån år 2015, inom vilken cirka 42000 afghanska invandrare sökte asyl i Sverige.¹⁸ För att tydliggöra var afghaner bland de fyra främsta grupperna av invandrare som sökte asyl i Sverige det året.¹⁹ Flertalet av dessa afghanska invandrare var tidigare bosatta i Iran och Pakistan, men de var tvungna att migrera till Sverige eftersom de inte fick bo kvar i Iran och Pakistan på grund av ostabila förhållanden.²⁰ Vidare har Sverige de senaste åren kommit att anta en allt mer

¹⁵ UNHCR, *Flykting eller migrant enligt UNHCR*, 2016, <https://sverigeforunhcr.se/blogg/flykting-eller-migrant-enligt-unhcr> (Hämtad: 2022-04-16)

¹⁶ Migrationsverket, *Olika skäl för uppehållstillstånd*, 2018, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-tillSverige/Olika-skal-for-uppehallstillstand.html> (Hämtad:2022-04-17)

¹⁷ Marchand, K., Siegel, M., Kuschminder, K., Majidi, N., Vanore, M. and Buil, C. *Afghanistan Migration Profile*. Kabul: International Organization for Migration, 2014, s.96 (hämtad 2022-05-16)

¹⁸ Smith, R, *Afghan Refugees Feel a Sudden Chill in Sweden*. [online] *Refugees Deeply*. 2016 <https://www.newsdeeply.com/refugees/articles/2016/07/11/afghan-refugeesfeel-a-sudden-chill-in-sweden> (Hämtad 2022-05-29).

¹⁹ Migrationsverket, *Olika skäl för uppehållstillstånd*, 2018, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-tillSverige/Olika-skal-for-uppehallstillstand.html> (Hämtad:2022-04-17)

²⁰Migrationsverket, *Olika skäl för uppehållstillstånd*, 2018, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-tillSverige/Olika-skal-for-uppehallstillstand.html> (Hämtad:2022-04-17)

restriktiv migrationspolitik gentemot asylsökande i allmänhet, men detta har i synnerhet kommit att påverka afghanska flyktingar genom exempelvis repatrieringsprogrammet.²¹

1.3 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte utgör att erhålla afghanska flyktingars perspektiv på integration i Sverige genom att belysa deras upplevelser av integrationsprocessen. Med utgångspunkt i deras upplevelser av integreringsprocessen i Sverige (från ankomst till en potentiellt fullständig integrering) vill studien undersöka uppstående möjligheter och hinder med integration.

För att uppnå syftet kommer följande frågeställningar att besvaras:

- Vilka faktorer är väsentliga för en lyckad integration i Sverige enligt de afghanska flyktingar?
- Vilka faktorer hindrar en lyckad integration i Sverige enligt de afghanska flyktingar?
- Hur förhåller sig deras upplevelser till tidigare forskning och teoretiska resonemang kring integration?

1.4 Förförståelse

Jag är medveten om att jag har en förförståelse inom detta ämne i bemärkelsen att jag själv upplevt hela integrationsprocessen som en immigrant i Sverige. Dock är jag fullt medveten om att det i en vetenskaplig forskning är av betydelse att vara objektiv, vilket jag kommer att ta hänsyn till genomgående i uppsatsen. För att tillägga uppfattar jag min erfarenhet av integrationsprocessen som en positiv och stärkande aspekt i termer om att den ger mig en bra inblick i ämnet och djupare förståelse för denna process.

1.5 Material och Avgränsningar

I detta kapitel kommer studiens primärmaterial respektive sekundärmaterial, och avgränsningar att presenteras.

1.5.1 Primär- och sekundärmaterial

Det primära materialet i studien är intervjuer, utförda med 7 afghanska flyktingar i Sverige som har bott här olika länge och har alla fått permanenta uppehållstillstånd. Av etiska skäl har

²¹ Smith, R, *Afghan Refugees Feel a Sudden Chill in Sweden*. [online] *Refugees Deeply*. 2016 <https://www.newsdeeply.com/refugees/articles/2016/07/11/afghan-refugeesfeel-a-sudden-chill-in-sweden> (Hämtad 2022-05-29).

jag valt att inte intervjua flyktingar som har pågående asylansökan eller befinner sig i sårbara situationer för att undvika potentiella problem kopplad till deras tillstånd i Sverige. Eftersom djupa intervjuer med öppna frågor görs och tiden för uppsatsen är begränsad, anser jag att 7 intervjuer är ett lagom antal för att uppnå studiens syfte. Valet av intervjupersonerna samt tillvägagångssätt och etiska överväganden kommer att förklaras kommande i uppsatsen.

Utöver intervjuerna som är uppsatsens primärmaterial används även tidigare forskningar, teorier och andra relevanta vetenskapliga litteratur om integration, vilka utgör studiens sekundärmaterial.

1.5.2 Avgränsning

Vid genomförandet av denna forskning gjordes några avgränsningar för studien. För det första bestämde jag mig för att avgränsa min utredning enbart till första generationens afghanska flyktingar med permanenta uppehållstillstånd i Sverige. Detta av etiska skäl, i syfte att inte negativt påverka individer med en fortgående asylprocess då informationen som delas kan vara av känslig karaktär. Andra anledningar till detta är att afghaner utgör en av de största flyktinggruppen i Sverige²², vilket gör det intressant att veta mer om deras upplevelser. Dessutom tror jag att det skulle kunna vara mer fördelaktigt att genomföra intervjuer med en grupp av samma etniska bakgrund som mig själv, eftersom jag talar samma språk och därigenom kan kommunikation och förståelsen underlättas. Könets roll inom integrationsområdet är en aspekt som inte beaktats, därmed har intervjuer gjorts med fyra män och tre kvinnor i syfte att erhålla båda könen erfarenheter.

För det andra använder denna studie ett kvalitativt tillvägagångssätt, genom att genomföra semistrukturerade intervjuer. På grund av tidsbrist och omfattningen av denna forskning begränsades urvalen som undersöktes till sju deltagare, och jag kunde inte genomföra fler intervjuer med fler deltagare. Eftersom en stor del av den tidigare forskningen om integration behandlar myndigheters och beslutsfattares perspektiv var det av intresse att lyfta fram den berörda gruppen, i detta fall första generationens afghanska flyktingar. Därmed bidrar denna uppsats till att fylla denna forskningslucka, som är viktig för att komma till insikt om integrationspolitikens styrkor såväl som brister.

²² Statistikmyndigheten, *Asylsökande i Sverige*, 2022-04-07
<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsokande-i-sverige/> (hämtad 2022-04-25)

1.6 Källkritik

Att ta hänsyn till källkritiska kriterier är av betydelse för ett vetenskapligt arbete. Uppsatsens primärmaterial består av intervjuer med afghanska flyktingar för att förstå hur de har upplevt integrationsprocessen i Sverige i bemärkelsen av möjligheter och svårigheter. Då uppsatsens syfte utgör att undersöka människors uppfattningar och upplevelser av integrationsprocessen så är det centrala i uppsatsen dessa individers tolkningar. Dessa uppfattningar kan inte delas in i kategorier om sant respektive falskt då det utgör flyktingarnas egna erfarenheter och uppfattningar av integrationsprocessen. Därmed har ingen källkritisk analys gjorts på deras uppfattningar. Det sekundära materialet har valts ut utifrån de allmänna källkritiska kriterierna, i syfte att erhålla ett så tillförlitligt vetenskapligt material som möjligt. Exempelvis har rapporter och artiklar sorterats och valts ut med hänsyn till peer-review.

1.7 Forskningsetiska bedömningar

I detta vetenskapliga arbete är det av vikt att ta hänsyn till forskningsetiska principer som handlar om att reflektera kring vad som är rätt och fel i forskning och utföra studien i enlighet med god vetenskaplig sed.²³ Enligt vetenskapsrådet finns det fyra forskningsetiska krav, vilka är av betydelse att ta hänsyn till. Dessa är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Informationskravet handlar om att intervjupersoner ska ges övergripande information om att deras medverkande i studien är frivillig samt att de informeras om studiens syfte, dess upplägg och alla ingående moment. Sedan har vi samtyckeskravet som belyser deltagarnas rätt att frivilligt bestämma över sin medverkan, men även att de har rätten att avbryta denna när som helst utan att behöva ange något skäl. Konfidentialitetskravet behandlar hanteringen av personuppgifter, vilka är väsentliga att hantera med konfidentialitet, i termer om att exempelvis anonymisera namn, och övriga personuppgifter. Därtill är det viktigt att materialet och informationen som erhålls från informanterna bevaras på ett säkert sätt, utifrån att de ska vara oåtkomliga för övriga/obehöriga. Slutligen finns det så kallade nyttjandekravet som handlar om att allt insamlat material endast får användas i forskningssyfte.²⁴

²³ Vetenskapsrådet, *God forskningssed*,

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html> (Hämtad 2022-05-10)

²⁴ Vetenskapsrådet, *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*, 2002, https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf (Hämtad: 2022-05-10)

Dessa kriterier har tagits hänsyn till i så gott mån det går genom att i första hand tillhandahålla de medverkande ett så kallat samtyckesblankett, som har skrivits under av de medverkande. Därmed har det de två första forskningsetiska kraven uppfyllts, det vill säga informationskravet och samtyckeskravet. I denna studie har alla informanter valts att anonymiseras såväl som alla uppgifter som kan kopplas till de enskilda individerna. Detta genom att benämna informanterna i termer om intervjuperson 1, intervjuperson 2 etc. Gällande nyttjandekravet har informanterna försäkrats om att deras bidrag i studien endast används i forskningssyfte, vilket även tillämpats vad gäller att informationen endast används för studiens syfte och inte därutöver.

Vidare är det av stor vikt att ta hänsyn till forskningsetiska principer, i termer om att reflektera kring vilka skador respektive nytta studien kan medföra.²⁵ Då det finns flera etiska aspekter och svårigheter med att intervjua har valet av intervjupersonerna gjorts med utgångspunkt i att de har avklarat sin integrationsprocess. Det vill säga att dessa personer inte har någon pågående asylansökan, därmed finns ingen risk att deras migrationstillstånd i Sverige påverkas på något sätt negativt. Därtill har en reflektion av mina egen ställning till integration och studien i sin helhet gjorts genomgående, eftersom jag själv har upplevt denna process och därmed erhållit en förförståelse kring integrationsprocessen. Denna förförståelse kan uppfattas vara både en styrka och svaghet för studien. Positiv i termer om att jag är insatt i hela diskussionen kring integration, och därmed kan detta även användas för att få informanterna att öppna upp sig mer vid intervjun, då ämnet är av känslig karaktär är det inte alltid enkelt att få respondenterna att göra det. Den gemensamma språkkunskapen mellan forskaren och informanterna har också upplevts vara en styrka för studien då förtydliganden av frågorna under intervjuerna skedde på informanternas modersmål, även om själva intervjun gjordes på svenska. Medan det negativa är att ens förförståelse kan påverka studiens analys och resultat. För att denna studie ska utföras i enlighet med god vetenskaplig sed, har en god objektivitet försökt hållas i relation till studiens analys och resultat.

I början av intervju undersökningarna har den etiska riktlinjen vad gäller vetenskaplig distans tagits hänsyn till genom reflektion av min ställning i förhållande till informanterna. I syfte att behålla en vetenskaplig distans till intervjupersonerna och för att säkerställa högre kvalitet på intervjuerna samt ökad tillförlitlighet till svaren, valde jag att avstå från att intervjua personer

²⁵ Öberg, P. Livshistorieintervjuer. I Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. 2015, 2 uppl., Stockholm: Liber, s. 61-62.

från min närhet/omgivning. Istället valdes intervjupersoner efter kontakt med en förening vars medlemmar utgörs av studiens fokusgrupp, det vill säga afghanska flyktingar.

2. Tidigare forskning

”The task of the literature reviewer is to uncover all the articles on the review topic; however, this task is difficult because the full complement of articles is never known”²⁶, skriver Evans. Därtill förklarar Gray att genom att granska litteraturen skapas “generativitet som hjälper till att utveckla både integritet och sofistikerad forskning”²⁷. Därmed utgör litteraturöversikten den viktigaste delen i en akademisk uppsats.

Detta kapitel redogör för både nationell och internationell forskning kring integration genom att olika teman såsom möjligheter och hinder inom integrationsprocessen lyfts fram. Även om huvudämnet handlar om flyktingar, granskar detta kapitel befintlig litteratur inom området för både flyktingars och invandrades huvudsakliga utmaningar och processer och faktorer som påverkar integration. Teman som valts uppfattas vara relevanta för denna studie och kan kopplas på ett eller annat sätt till uppsatsens syfte och frågor.

2.1 Socialt nätverk och dess betydelse för integration

Flertalet forskare har studerat och behandlat ämnet integration, bland annat sociologen Osman Aytar, som undersöker hur ömsesidig respekt och jämlika villkor möjliggör goda relationer mellan grupper med olika etniska bakgrund. På tal om svensk integrationspolitik, beskriver Aytar integrationspolitiken med utgångspunkt i termerna jämlikhet, valfrihet och samverkan. Med andra ord utgör dessa fenomen kärnan för den svenska integrations- och invandringspolitiken i Sverige. Vad gäller politikens framgång, finns det olika åsikter om. Dock finns det vissa grundläggande frågor eller fenomen som är aktuella i dagens diskussioner kring integrationspolitiken såsom diskriminering, invandrarnas bristande delaktighet och bristande valmöjligheter.²⁸

²⁶ Evans, David. “Database searches for qualitative research.” *Journal of the Medical Library Association : JMLA* vol. 90,3 (2002): 290-293. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC116400/> (Hämtad 2022-05-12)

²⁷ Gray, David E., *Doing research in the real world*, 4th edition, Sage, Los Angeles, 2018, s.98.

²⁸ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s. 16-17.

Aytars studie baseras på tre kvalitativa fallstudier. Genom dessa har Aytar analyserat betydande faktorer och hinder för social integration. Exempelvis utgör socialt nätverk samt engagemang inom föreningslivet betydelsefulla faktorer vad gäller utrikesföddas integration. För att tydliggöra fungerar föreningsengagemang som ett verktyg för att stödja individens i arbetslivet såväl som i vardagen. Dessutom kan detta engagemang etablera ett socialt nätverk, i termer om interetniska relationer. Vidare lyfter Aytar fram en aspekt av integration vad gäller relationer mellan utrikes och inrikes födda. Att immigranter betraktas som en enhetlig grupp ser Aytar som problematiskt, eftersom det finns åtskillnader mellan olika etniska grupper vad gäller religion, kultur och etnicitet. Således utgör en viktig faktor inom integration uppbyggnaden av det sociala nätverket både inom grupper av samma etnicitet men även mellan olika etniciteter.²⁹

Vidare presenterar Aytar flertalet faktorer som kan möjliggöra respektive hindra interetniska relationer, vilket framkommer i resultatet av studien. Delvis handlar det om de etniska skillnaderna, men även faktorer såsom motivet till migrationen som kan behandla familj, arbete, asyl, religiösa orsaker kan ha en viss effekt. Dessutom kan andra faktorer såsom ålder vid invandring, individens kön och ankomstperioden till Sverige influera individens sociala relationer och graden av integration. Att utveckla sociala relationer kan också påverkas och variera utifrån individens egna intresse och engagemang, men även beroende av dess tidigare nätverk och kulturella faktorer. Enligt Aytar ligger ansvaret vid skapande av sociala och interetniska relationer både hos de nyanlända såväl som de inrikes födda.³⁰

Likt Aytar har sociologen Jose Alberto Diaz diskuterat frågan om hur sociala relationer påverkar integrationsprocessen. Studien undersöker integrationsprocessen i Sverige utifrån olika etniska grupper, inom vilken betydelsen av etablerandet av det sociala livet för att integreras i det nya samhället lyfts fram. För att de utrikesfödda ska kunna utveckla ett socialt nätverk i det nya landet, krävs det enligt Diaz att mottagarlandet har effektiva strategier för detta utvecklande.³¹ På samma sätt belyser forskarna Ewert, Liedholm och Lindberg betydelsen av att utveckla sociala relationer för en lyckad integration i deras studie inom vilka en observation av olika intressegrupper ingått. I denna studie har bland annat

²⁹ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s.195-197.

³⁰ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s. 195- 215.

³¹ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s. 218.

kulturföreningar studerats, och påvisats bidra till en ökad integration, dock har det även visats utgöra ett hinder vid vissa tillfällen. Att kulturföreningar utgjort hinder vid integrationsprocessen kan förklaras av att föreningarna respektive grupperna varit slutna eller av exkluderande karaktär, och därigenom motverkat utvecklandet av sociala relationer. Men vissa föreningar har påvisats vara mer öppna och inkluderande, och därmed kunnat utöka medlemmarnas sociala relationer.³²

2.2 Språkkunskaper- en betydande faktor för integration

Språkets roll vid etablerandet av arbetsmarknaden lyfts fram av flertalet forskare, däribland i studien av Bucken-Knapp, Fakih och Spehar. Studien utgörs av semistrukturerade intervjuer med flyktingar i Syrien, vars resultat påvisar att bristande möjligheter för att utveckla svenska språkkunskaper utgjorde ett hinder för individer att komma in på arbetsmarknaden.³³

Likaledes har Anita Brnic i sin artikel belyst språkinlärning som en central faktor för social inkludering och känslan av tillhörighet.³⁴

Vidare påpekar Mostafa Hosseini & Elisabeth Punzi i sin intervjustudie med afghanska ensamkommande barn, vikten av att lära sig det svenska språket som nyanländ. För att tydliggöra belyser flera respondenter att en uppfattning av att det svenska språket skulle öka chanserna att erhålla permanent uppehållstillstånd. Dessutom menar respondenterna att språket möjliggör förståelsen för sociala koder och normer, som i sin tur kan förbättra deras integration genom att öka jobbchanserna och därigenom etablera stabila levnadsvillkor. Sådana sociala faktorer kan ha en stark inverkan på välbefinnande och integration i förhållande till tidigare trauman. De belyser också ett behov av att anstränga sig från första ankomstdagen och fokusera på att lära sig språket eftersom detta ger en känsla av behärskning.³⁵

³² Ewert, S, Liedholm, M, & Lindberg, G. *Vikten av kulturella överbryggare i storstadens integrationsprojekt. Sociologisk Forskning*, 43(1), 33–49, 2006.

³³ Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. *Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish Society*. *International Migration*, 57(2), 221–234. 2019. <https://doi.org/10.1111/imig.12440>.

³⁴ Brnic, A. ”Pa tal om invandrare, integration och svenskhet”. I Borevi, Karin & Strömblad, Per (red.). *Kategorisering och integration om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*. Rapport från Integrationspolitiska maktutredningen. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer. SOU 2004:48. <https://data.riksdagen.se/fil/F4FA05D6-EB21-4EB2-B3FD-65958EE712A1>

³⁵ Mostafa Hosseini & Elisabeth Punzi, *Afghan unaccompanied refugee minors' understandings of integration. An interpretative phenomenological analysis*, *Smith College Studies in Social Work*, 91:3, 165-186, DOI: 10.1080/00377317.2021.1889445, 2021.

Ytterligare beskriver Joyce hur goda språkkunskaper kan bidra till en påskyndad och lyckad integrering i termer om att öka chansen till arbete, samtidigt som ett arbete förbättrar de svenska språkkunskaperna. I denna utredning belyses en förväntning på framtidens migranter kring att vara välutbildade, då lågutbildade individer har större chans att stöta på hinder vid integrationsprocessen. Med andra ord blir det viktigt att öppna dörrarna för dessa individer på arbetsmarknaden, på så vis blir språkinläring en väsentlig prioritering.³⁶

2.3 Segregation - ett hinder för integration

“*Begreppet segregation relateras till integration, och är ett starkt värdeladdat begrepp*”³⁷, skriver Eriksson. Enligt Eriksson definieras segregation som åtskiljandet av befolkningsgrupper baserat på social status, ras- och etnisk tillhörighet. Vidare kan segregation tolkas som en konsekvens av negativ särbehandling och diskriminering, och kan likställas med integration i termer om att det utgör ett tillstånd eller en process. Detta kan för den etniska minoritetsgruppen innebära segregering i förhållandet till majoritetssamhälle inom exempelvis skola, arbete och bostad. Dessutom kan det innebära en dubbel medvetenhet, vad gäller att utveckla en ny kultur respektive behålla sin gamla kultur eller en kombination av båda. Sådana faktorer kan utgöra hinder för integrationsprocessen, menar Eriksson.³⁸

Även Joyce belyser vikten av att motverka segregation genom inkludering och utveckling av socialt utsatta områden i syfte att främja integrationen. Joyce menar att en aspekt som integrationspolitiken misslyckats hantera är just utvecklingen av sådana segregerade områden, vilket blir påtagligt inom den märkbara uppdelningen mellan utrikes- och inrikesföddas bostadsområden i exempelvis Malmö, Göteborg och Stockholm. Enligt Joyce kan denna uppdelning vara både bra och dålig för de nyanlända. För att tydliggöra, gynnas de nyanlända med låg utbildning och bristande språkkunskaper i svenska genom att deras möjlighet att komma in på arbetsmarknaden ökas med hjälp av utveckling av sociala relationer med egna landsmän, vilket är en stor fördel. Medan den dåliga aspekten behandlar

³⁶ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 23 och 134-157.

³⁷ Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., 2002, Linköping, 2002, s. 88.

³⁸ Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., 2002, Linköping, 2002, s. 88-90.

riskerna att främst få lågavlönade arbeten vilket försämrar levnadsstandarden. Om fördelarna överväger nackdelarna i detta sammanhang kan inte ges ett distinkt svar på, menar Joyce.³⁹

2.4 Diskriminering- ett hinder för integration

Det är av betydelse att ta hänsyn till diskriminering i syfte att förbättra integration av utrikesfödda, redogör Joyce för. Diskriminering utgör ett fenomen som råder i Sverige, menar Joyce, vilket i sin tur medför hinder för utrikes födda att komma in på arbetsmarknaden då det medför en främlingsfientlighet och etablerandet av fördomar mot denna grupp bland allmänheten. Därigenom skapas en dålig självbild hos och osäkerhet bland utrikesfödda vad gäller deras färdigheter och förmågor. Därmed menar Joyce att diskriminering utgör en faktor som bör motarbetas, för att kunna öka inkluderingen och delaktigheten bland de utrikesfödda. Detta hinder kan motverkas genom att etablera starkare lagar gentemot diskriminering, såväl som utbildning kring fenomenet och dess konsekvenser ges till allmänheten. Med andra ord är ökad medvetenhet en betydelsefull åtgärd för förbättrad och lyckad integration.⁴⁰

Likt Joyces rapport nämns diskriminering som en hindrande faktor för integration i Carl Stempel & Qais Alems artikel som behandlar utmaningar för den ekonomiska integrationen av afghanska flyktingar i USA. I artikeln belyses diskrimineringen av afghanska flyktingar i USA utifrån religiösa aspekter. För att tydliggöra är de flesta afghanska flyktingar muslimer från ett land som i amerikanska medier är starkt förknippat med fundamentalistisk islam och islamisk terrorism, vilket gör dem till mål för betydande diskriminering. Anpassningen av afghaner i USA har också inkluderat betydande stigmatisering mot deras muslimska religiösa identiteter som har vuxit och blivit mer politiserad de senaste åren. Nivåer av upplevd diskriminering är höga bland första och andra generationens afghaner, vilket också haft påverkan på deras ekonomiska integration. Särskilt drabbade är afghanska lågutbildade kvinnor som diskrimineras dels på grund av deras kön och dels etnicitet samt religion.⁴¹

³⁹ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 23 och 134-157.

⁴⁰ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 113-157.

⁴¹ Carl Stempel & Qais Alemi, *Challenges to the economic integration of Afghan refugees in the U.S.*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47:21, 4872-4892, 2021. DOI: 10.1080/1369183X.2020.1724420.

2.5 Myndigheters roll i integrationsprocessen

Myndigheter utgör en central roll för underlättande av individers integration i samhället, vilket lyfts fram av bland annat Larsens artikel. Artikeln behandlar myndigheternas ansvar vid arbetet med integrationsfrågor i syfte att främja förtroende och gott samarbete mellan myndighetsaktörer och migranter, vilket enligt Larsen utgör en förutsättning för att underlätta integrationen.⁴²

Sammaledes uppmärksammar en svensk intervjustudie av Bucken-Knapp et.al. syriska flyktingars uppfattning av myndigheter som centrala aktörer för skapandet av en tillit mellan flyktingar och myndigheter såväl som förtroende för det svenska systemet och lagar. Dessutom uttrycker flyktingarna makten som de myndighetsanställda besitter, i termer om att de kan utnyttja sin handlingsfrihet i handlägningsprocessen av deras ärende. Exempelvis yttrar flertalet flyktingar upplevelser av orättvisa och godtyckliga handläggningar vilket i sin tur medför ett hinder för deras integration och inkludering i det svenska samhället i och med att en ojämlik behandling av ärenden uppstår. I studien belyser flyktingarna även bristen på den goda kommunikation och väsentliga samarbetet mellan myndighetsanställda och de själva, vilket Larsen även lyfte fram som väsentliga faktorer för en god integrationsprocess. Bucken-Knapps et al. menar att bristen på ett gott samarbete mellan de anställda och flyktingarna beror på otydliga och missvisande information från myndigheternas sida.⁴³

Liknande erfarenheter bland flyktingar i Sverige framkommer i rapporten av Lennartsson. I rapporten berättar flyktingar att de har upplevt dehumanisering, alltså att de behandlas som fall istället för individer vid deras möte med myndighetsanställda. Med andra ord har generaliseringar skett av dessa individer i termer om att de ses som representanter för en hel grupp istället för individer med olika förutsättningar och erfarenheter. Myndighetsaktörernas begränsade syn i kombination med de bristande kulturkunskaperna påverkar flyktingars asylärenden, vilket i sin tur leder till en försenad och försämrad integration, menar Lennartsson.⁴⁴

⁴² Larsen, B. R. *Becoming Part of Welfare Scandinavia: Integration through the Spatial Dispersal of Newly Arrived Refugees in Denmark*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 37(2), s. 333–350. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.521337>, 2011.

⁴³ Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. *Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish Society*. *International Migration*, 57(2), s. 221–234. 2019. <https://doi.org/10.1111/imig.12440>.

⁴⁴ Lennartsson, R. *Mellan hopp och förtvivlan: Erfarenheter och strategier i väntan på asyl*

2.6 Anpassning till det svenska samhället

Enligt Jan-Paul Brekke och Tordis Borchgrevink har en misslyckad migrationspolitik i Sverige uppstått under 2000-talet, eftersom politiken var en faktor som bidrog till uppdelningen av flyktingar i olika grupper istället för att förena. Därigenom menar Brekke och Borchgrevink att ett tydligt “vi” och “dom” konstruktion uppstod. Forskarna lyfter fram att fokuset i integrationsprocessen utgör främst utrikesföddas anpassning och assimilering inom det svenska samhället.⁴⁵

Termen anpassning behandlar eftersträvan att bli delaktig i ett samhälle, detta i enlighet med Anit Brnic. I Brnics studie framkommer intervjupersoners resonemang om att anpassning respektive assimilering innebär ett krav att förändra sig själva och efterlikna majoritetens kultur, i syfte att passa in. Men även förväntningar från samhället medför krav på migranternas anpassning i termer om värderingar, normer och lagar, vilket i sin tur skapar en motstridighet. Denna motstridighet menar Brnic innebär ansträngningar för anpassning till det svenska samhället, vilket av olika skäl är svårt att uppnå. Exempelvis är chansen för att betraktas som “svensk” av sin omgivning väldigt låg även om personen har ett svenskt medborgarskap. Detta kan bero på kulturella och utseendemässiga aspekter, i termer om att individen inte uppfostrats i Sverige eller helt enkelt inte har det “svenska” utseendet.⁴⁶

På samma sätt menar Eriksson att migranter tvingas till anpassning av det svenska samhället, vilket blir påtagligt i hennes studie. Deltagarna i studien upplever en misslyckad kulturell integration och en känsla av mellanförskap, vad gäller att de varken upplevde sig som en del av den ena eller andra kulturen respektive gruppen. Vad gäller socialt aktiva personer, är det särskilt utmanande att behålla sin egen kultur och tradition samtidigt som de försöker anpassa sig till den svenska kulturen. Politiskt deltagande utgör ett annat område inom vilken dessa individer upplever ett utanförskap särskilt i debatten om integration, där det största fokus

(Asylmottagande i fokus nr. 4). NTG-asyl & integration, 2007
<https://www.temaasyl.se/Documents/NTGdokument/Mellan%20hopp%20och%20förtvivlan.pdf> (Hämtad 2022-05-14)

⁴⁵ Brekke, J. & Borchgrevink, T. *Talking about integration: discourses, alliances and theories on labour market integration in Sweden*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning. 2007
https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmli/bitstream/handle/11250/177583/R_2007_9.pdf?sequence=3&isAllowed=y (hämtad 2022-05-12)

⁴⁶ Brnic, A. ”Pa tal om invandrare, integration och svenskhet”. I Borevi, Karin & Strömblad, Per (red.). *Kategorisering och integration om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*. Rapport från Integrationspolitiska maktutredningen. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer. SOU 2004:48.
<https://data.riksdagen.se/fil/F4FA05D6-EB21-4EB2-B3FD-65958EE712A1> (hämtad 2022-05-13)

ligger på politikernas syn. På samma sätt påpekar deltagarna svårigheten med den sociala integrationen, särskilt i segregerade områden. Däremot påvisades gemenskapen mellan deltagarna med samma etnisk och kulturell bakgrund vara väsentlig för de flesta, eftersom det fanns enligt deltagarna ett tvång till att försumma sin egen kultur och istället anpassa sig till den svenska kulturen.⁴⁷

Konsekvenserna av att tvingas överge delar av sina egna traditioner och kultur för att passa in i det nya samhället behandlas av sociologen Fereshteh Ahmadi's studie. I Ahmadi's studie belyses att flertalet deltagare upplevde en slags identitetskris, då de tvingades att försumma sin egen kultur och därigenom tolka sin identitet annorlunda. Exempelvis upplevde flertalet kvinnor en förbättring och möjlighet att utveckla sina karriärer i förhållande till deras situation i hemlandet. Medan flertalet manliga deltagare upplevde en känsla av obekvämheter gällande deras sociala roll, som var annorlunda då de tvingades att erhålla arbeten i Sverige som hade lägre status i förhållande till deras överkvalificerade yrken i hemlandet. På så vis utvecklades denna osäkerhet i identiteten bland Ahmadi's deltagare.⁴⁸

3. Teori

Teori spelar en väsentlig roll i samhällsforskning, belyser Bryman. För att tydliggöra gör den forskningen meningsfull och logisk. Syftet med detta kapitel är att på ett övergripande sätt få läsaren att förstå det fenomenet som forskas. Dessutom, fungerar de teoretiska resonemang som ett verktyg som hjälper med tolkningen av det framtagna datan.⁴⁹

I detta kapitel kommer tre teoretiska resonemang redogöras för, vilka genomsyrar studien och som kan vara till hjälp för att erhålla en större förståelse för immigranternas integrationsprocess. De teoretiska resonemangen som kommer presenteras är: "Integration som koncept", "Diaz integrationsmodell", begreppet "Vi och Dom" och slutligen "Tillhörighet". Dessa befintliga begrepp och teorier anses kunna ge en övergripande bild av integrationsprocessen samt de faktorer som hämmar respektive påskyndar denna process.

⁴⁷ Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., 2002, Linköping, 2002, s. 152-156.

⁴⁸ Amadi Lewin, F. *Identity Crisis and Integration: The Divergent Attitudes of Iranian Immigrant Men and Women towards Integration into Swedish Society*. *International Migration*, 39(3), 121–135. 2001. <https://doi.org/10.1111/1468-2435.00159>

⁴⁹ Bryman, Alan, *Social Research Methods*, Oxford, Oxford University Press, 2016, s. 35.

3.1 Integration som koncept

Integration utgör ett begrepp som saknar en enhetlig definition. I enlighet med Nationalencyklopedin utgör integration en process som syftar till att förena olika enheter, varigenom människan och samhället kan anpassa sig till varandra. Följaktligen sker en slags integration.⁵⁰ Enligt Valtonen kan integration definieras som både en process och ett resultat för en individ. Integrationsprocessen handlar om att den enskilda individen försöker delta i det mottagande samhället, och utifrån det hitta sin egna roll i det nya samhället. Samtidigt ska individen också försöka bevara sin egen kulturidentitet. Genom att söka bosättning och en aktiv delaktighet lyckas individen integreras.⁵¹

Vidare beskriver Burdick-Will och Gomez assimileringsteorin som en teori inom vilken en minoritet bör anpassa sig till majoriteten. Således innebär det en motsats till multikulturalism, i termer om att en invandrare behöver ge upp sitt kulturarv och modersmål, i syfte att kunna bli en medborgare inom det nya landet. På så vis försvåras möjligheten att leva i ett mångkulturellt samhälle. Mångfald definieras av forskare som ett positivt fenomen för samhället, vilket har sin grund i tanken att minoriteter kan samexistera med majoritetsbefolkningen i ett samhälle.⁵² Likaledes menar Ager och Strang att integration är en ömsesidig process, och även flerdimensionell. Med andra ord menar forskarna att processen inte bara sker mellan invandrare och det mottagande samhället, utan behandlar många fler dimensioner. Vid interaktion med människor med andra kulturidentiteter etableras nya identiteter, och dessa blir en del av integrationen. Därmed kan denna process ses som flerdimensionell.⁵³

Med utgångspunkt i teorin om socialt kapital beskrivs integration behandla att individer får tillgång till resurser, i termer om sociala nätverk som i sin tur kan underlätta mobiliseringen, tillgång till information, ekonomiska och materiella fördelar, synlighet och legitimitet. Dessa aspekter anses ligga till grund för individens möjlighet till integration. Ytterligare definieras integration av Penninx som en process, varigenom betydelsen av att bli accepterad i samhället

⁵⁰ Nationalencyklopedin, *Integration*, 2022

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/integration> (Hämtad:2022-04-26)

⁵¹ Valtonen, Kathleen, *Social work and migration: immigrant and refugee settlement and integration*, Ashgate, Farnham, England, 2008, s.53.

⁵² Burdick-Will, J., & Gómez, C, *Assimilation Versus Multiculturalism: Bilingual Education and the Latino Challenge*, Journal of Latinos and Education, 5:3, 2006, s. 209-231, DOI: 10.1207/s1532771xjle0503_4

⁵³ Ager, A., & Strang, A, *Understanding Integration: A Conceptual Framework*, Journal of Refugee Studies, 21(2), 2008, s. 166–191. DOI: <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016> (Hämtad 2022-05-20)

är centralt. Detta med bakgrund i att fördomar och kategoriseringen av den nyanlände som “den andra” har en negativ inverkan på individens integration, i bemärkelsen att det kan medföra diskriminering och exkludering.⁵⁴ Delaktighet och deltagande är centrala aspekter inom integration, i en sociologisk mening. Viktiga plattformar för delaktighet utgör föreningslivet, arbetsmarknaden, skolan, och politik. Att majoritetssamhället hindrar minoriteter från att delta i samhällslivet på jämlika villkor kan vara ett skäl till att integrationen inte uppnås. Med andra ord blir diskriminering av minoriteter ett hinder för en lyckad integration.. Även att minoriteten inte accepterar de sociala regler och normer som bestämts av majoritetssamhället kan vara ytterligare en anledning till misslyckad integration.⁵⁵

3.1.1 Jose Alberto Diaz integrationsmodell

Integrationsmodellen utgör en annan teoretisk utgångspunkt som valts att användas i denna studie. Denna modell etablerades av integrationsforskaren José Alberto Diaz, som belyser sju olika dimensioner av integration. För att klargöra skapar de fyra första dimensionerna den så kallade primära integrationen, vilken utgörs av följande: ekonomisk integration, social integration, bostads integration och kommunikativ integration. Medan de tre sistnämnda dimensionerna utgör den sekundära integrationen som innefattar politisk integration, personlig integration och familj integration. Att immigranter etablerar sig på arbetsmarknaden utgör enligt Diaz en slags ekonomisk integration, eftersom individen erhåller en möjlighet att skapa egen inkomst. Social integration beskrivs däremot som en avgörande dimension för integrationsprocessen, eftersom den innebär en interaktion mellan immigranter och etniska svenskar. Bostadsintegration innebär möjligheten att interagera med majoritetsbefolkningen i bostadsområdet, menar Diaz. Denna dimension av integration avgörs av huruvida bostadsområdet är etniskt hetero eller homogena. Därtill är förmågan att kommunicera med andra central för immigranten i dess integration i samhället, eftersom det innebär en möjlighet att bland annat få ta del av media och andra sociala medier som i sin tur underlättar den sociala integrationen. Att erhålla möjligheten till deltagande i politiska val och därigenom använda sina politiska rättigheter definieras av Diaz som en slags politisk integration. Medan den personliga integrationen behandlar den enskilda individens subjektiva upplevelser av integration, i bemärkelsen av hur tillfredsställd individen är med sin situation

⁵⁴ Penninx, R., *Integration of migrants: Economic, social, cultural and political dimensions*, The new demographic regime: Population challenges and policy responses, 5, 2005, s. 137-152.

⁵⁵ Westin, Charles., *Mångfald, nationell identitet och samhörighet i Kategorisering och integration Om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*, 2004, s.205.

som nyanländ. Därtill innefattar denna integration individens egna mål, förväntningar och motivationer på möjligheten att integreras. Slutligen definieras den sjunde dimensionen, det vill säga familjeintegration som ett socialt kapital, närmare bestämt en social tillgång genom vilken släktförhållanden med majoritetsbefolkningen kan etableras och därigenom öka immigrantens sociala tillgångar.⁵⁶

Enligt Diaz är dessa dimensioner väsentliga i studien om individers integration i samhället. Dock kan denna modell som skrevs för 25 år sedan ifrågasättas i termer om hur relevant dessa dimensioner är i dagens kontext. För att förtydliga finns det en hel del förändringar som skett från 1993 fram till idag i Sverige, exempelvis fluktingkrisen år 2015 som medförde ett ökat intag av människor på flykt i Sverige och den allt mer strikta migrationspolitiken. Därmed kan det sägas att vi idag lever och befinner oss i en annorlunda kontext samt situation än för 25 år sedan. Dock finns det intressanta aspekter både i tidigare forskning och Diazs teori som belyses, i termer om betydelsen av att utveckla sociala relationer och att delta i samhället. Ytterligare en kritik som kan framföras mot Diaz är användningen av begreppen infödda svenskar/ inrikesfödda svenskar som förankras till svenskar. Därmed kan en ifrågasätta huruvida Diaz modell kan appliceras i en större internationell kontext eller endast till Sverige.

Slutligen uppfattas denna teorin till största del vara användbar inom denna studien om integration, med utgångspunkt i dess syfte och frågeställningar. Diaz lyfter fram flertalet faktorer som kan komma att påverka en individs integration. Med andra ord uppfattas Diazs dimensioner ge en god överblick av en annan människas liv och förklaringar till hur denna kan integreras och bli en del av ett samhälle. Då teorin bland annat betonar språk, arbete, och sociala relationer som utgör faktorer oberoende av någon social kontext kan teorin betraktas som användbar på andra kontexter utöver den svenska. Trots att Diaz dimensioner inte täcker alla aspekter inom enskilda individers integrationsprocess är dimensionerna möjliga att applicera på verkliga händelser, vilket gör den mer trovärdig i mina ögon som forskare.

⁵⁶ Diaz, Jose Alberto, *Choosing integration: a theoretical and empirical study of the immigrant integration in Sweden*, Reprocentralen, HSC, Diss. Uppsala : Univ.,Uppsala, 1993, s. 31-36.

3.2 “Vi och Dom” som teoretisk begrepp

Mångkulturella samhällen definieras av Wikström som ett vanligt förekommande fenomen, eftersom allt fler människor flyttar mellan olika länder och integreras där. Med utgångspunkt i det blir det väsentligt att prata om “vi och dom” tänket som uppstår. Majoriteten utgör enligt Wikström “vi”, medan minoriteten utgör ”dom”, följaktligen kan ojämlika förhållanden uppstå vilket gör det aktuellt att prata om frågor i termer om inkludering respektive exkludering. För att tydliggöra uppfattas majoriteten “vi” som normala och rationella i förhållande till det irrationella och onormala “dom”. Därigenom kategoriseras minoriteten som utgörs av “dom”, vilka genom stereotyper i form av myter och normer riskerar diskriminering.⁵⁷ Likaledes talar sociologen Stuart Hall om hur kategoriseringen av människor medför konstruering av ett “jag” och “vi”, varigenom subjektet som utgör oss själva definierar våra likheter och skillnader med andra människor. På så vis möjliggörs känslan av olikhet till andra och därigenom uppstår en stigmatisering.⁵⁸

3.3. Tillhörighet

Tillhörighet beskrivs av sociologen Vanessa May som en process i termer om socialisering med andra människor och sin omgivning, varigenom det så kallade “jaget” utvecklas. Med andra ord etablerar individen en bild av sig själv och vem man är genom att socialisera, inom vilken processer av likheter och skillnader förekommer⁵⁹. Enligt May behandlar tillhörigheten bland annat människors kontakter och förbindelser till andra så kallad “relationell tillhörighet”, såväl som de traditioner och språk som man har gemensamt med andra “kulturell tillhörighet” och även till materiella fenomen “materiell tillhörighet”.⁶⁰ Ytterligare förklarar May att det som utgör vår tillhörighet, är relationen till andra människor som man känner tillhörighet till, men även till dem som man inte känner någon tillhörighet till. Därför kan tillhörighet även vara i relation till olikheter.⁶¹

⁵⁷ Wikström, Hanna, *Etnicitet*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2009, s.17-18.

⁵⁸ Mattsson, Tina, *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*, andra upplagan, Gleerups Utbildning, Malmö, 2015, s.87.

⁵⁹ May, Vanessa, *Connecting self to society: belonging in a changing world*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2013, s.3-4.

⁶⁰ May, Vanessa, *Connecting self to society: belonging in a changing world*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2013, s.131.

⁶¹ May, Vanessa, *Connecting self to society: belonging in a changing world*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2013, s.93.

4. Metod

I detta kapitel redogörs för val av metod och data (kvalitativ intervjustudie med semistrukturerade intervjuer), följd av en beskrivning av undersökningsgruppen (urval av intervjupersoner) och slutligen förklaras tillvägagångssättet för analys och bearbetning av studiens data (tematisk innehållsanalys).

4.1 Kvalitativ intervjustudie

Det finns fyra centrala metoder som används inom samhällsvetenskaplig forskning enligt Denscombe, nämligen intervju, observation, enkäter och skriftliga källor. Dessa metoder används som verktyg för att samla empirisk data, varigenom det är av betydelse att välja en lämplig sådan utifrån studiens syfte och frågeställning.⁶²

Då jag var intresserad av att erhålla flyktingars perspektiv på integration och belysa de berördas upplevelser, valde jag att utföra intervjuer med målgruppen. Jag funderade även på en vanlig litteraturstudie av integrationsstrategier och rapporter om integration, dock efter att ha läst flera av de kom jag fram till att de utgår främst ifrån ett myndighetsperspektiv, vilket inte var relevant för studiens syfte och frågor. Vid belysande av ett problem är det väsentligt att undersöka den tillgängliga informationen kring det valda ämnet, menar Halvorsen.⁶³ Han menar att om det finns tillräcklig med data redan så är det inte nödvändigt eller tidsmässigt optimalt att inhämta egen primärdata. Som det nämndes i inledningen, finns det brist på forskning kring afghanska flyktingars integration, som utgör en av de största flyktinggrupperna i Sverige. Därmed ansågs det intressant och meningsfullt att göra en studie som belyser just denna gruppen och deras upplevelser av denna viktiga process som är en viktig och aktuell samhällsfråga. Utifrån dessa förutsättningar gjorde jag i samråd med min handledare bedömningen att en intervjustudie med målgruppen vore mest lämplig för den undersökning jag avsåg att utföra.⁶⁴

Den kvalitativa metoden möjliggör forskaren att studera svåra fenomen såsom personers tankar, känslor, och erfarenheter. Därtill menar Ahrne och Svensson att denna metod ger

⁶² Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, Fjärde upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018, s.183-184.

⁶³ Halvorsen, Knut, *Samhällsvetenskaplig metod*, Studentlitteratur, Lund, 1992.

⁶⁴ Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, Fjärde upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018, s.73.

forskaren möjlighet att få större insikt om utsatta gruppers livssituation. Detta kan exempelvis göras genom intervjuer som gör det möjligt för intervjuaren att höra flera personers perspektiv kring ett fenomen på ett effektivt sätt.⁶⁵ Anledningen till att en kvantitativ metod inte användes i denna studie är att metoden förenklar verkligheten utifrån att den betraktar den sociala verkligheten som objektiv. Därmed har den kvantitativa metoden ett deduktivt perspektiv på relationen mellan teori och forskning. Eftersom metoden vanligtvis görs via frågeformulär blir respondenternas svar begränsat till ett antal svarsalternativ, och följaktligen får forskaren ingen fullständig bild av respondenternas berättelser och perspektiv.⁶⁶ Därmed valdes en kvalitativ intervjustudie som metod för denna studie.

4.2 Semistrukturerade intervjumetod

För att få uppsatsens frågeställningar besvarade har jag valt en kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer vid insamling av data. Enligt Alvehus är semistrukturerad intervjumetod lämplig i syfte att erhålla djupgående information från intervjupersonen. I en semistrukturerad intervju är frågorna öppna i termer om att intervjuaren kan ställa följdfrågor när förtydligande svar från respondenten behövs. Även intervjupersonen får möjligheten att utveckla sina svar. Därmed är denna metod passande i syfte att få fördjupad inblick i intervjupersonens åsikter och idéer.⁶⁷ Ytterligare en fördel med denna metod är att intervjuaren kan formulera frågorna i förväg, i syfte att få svar på alla ens tänkta frågor, samtidigt som den ger informanten möjlighet att kunna prata fritt under intervjun. Vid analys av intervjun kan intervjuaren välja ut relevanta information från den insamlade data för sin studie.⁶⁸

En kritik mot den kvalitativa intervjumetoden utgör att intervjuaren kan bortse från information som uppfattas vara irrelevant utifrån studiens syfte och frågeställning. På så vis kan viss information gå förlorad och som kan uppfattas vara av intresse och relevans av läsare. För att undvika att någon viktig information under intervjun förloras har jag spelat in intervjuerna samt antecknat under intervjuerna. Därefter har relevant information plockats ut.

⁶⁹ Ytterligare en svårighet med att göra intervjuer är objektivitet och forskareffekten, vilket

⁶⁵ Ahrne, Göran, Ahrne, Göran & Svensson, Peter, *Handbok i kvalitativa metoder*, 2., [utök. och aktualiserade] uppl., Liber, Stockholm, 2015, s. 38-39.

⁶⁶ Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, Tredje upplagan, Liber, Stockholm, 2018, s. 60-62.

⁶⁷ Alvehus, Johan, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2013, s. 80.

⁶⁸ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Tredje [reviderade] upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2014, s. 192.

⁶⁹ Alvehus, Johan, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2013, s. 83.

innebär att forskaren inte ska låta sina egna förväntningar och uppfattningar influera intervjun. Denna svårighet har kan tas till hänsyn genom att låta en annan forskare transkribera det inspelade materialet. Dock kunde inte denna möjlighet utnyttjas i denna studie på grund av brist på tid och resurs. Däremot har en reflektion kring mina egna förväntningar gjorts och materialet har analyserats varsamt.⁷⁰

4.3 Urval av intervjupersoner

Att hitta lämpliga och relevanta intervjupersoner för studien kan vara utmanande, men även att motivera varför man valt dessa personer.⁷¹ I denna undersökning var urvalet av gruppen afghanska flyktingar bestämt, utifrån studiens syfte. Antalet intervjupersoner var tänkt att vara mellan 6-8 utifrån uppsatsens begränsade tid. Intervjupersonerna identifierades till stor del genom en snöbollsteknik samt genom kontakt med ideella föreningar som jobbar med flyktingar och har afghanska medlemmar. Att hitta tillräcklig många intervjupersoner var såklart tidskrävande och det var särskilt svårt när vissa av deltagare tackade nej att delta i intervjun vid sista minuten. Men till slut lyckades jag uppnå tillräcklig antal deltagare, vilket kom att bli 7 st.

4.4 Tematisk innehållsanalys

Det utvalda materialet för denna studie som utgör semistrukturerade intervjuer bearbetas genom en kvalitativ innehållsanalys med utgångspunkt i olika teman, vilket också benämns som en tematisk innehållsanalys. En tematisk innehållsanalys är en metod som används för att analysera dokument och texter där man på ett systematiskt och replikerbar sätt vill kvantifiera innehållet utifrån kategorier som forskaren bestämts i förväg.⁷² Genom denna typ av analys bryts texter ner, för att ge forskaren en bredare förståelse av textens innehåll. Denna metod uppfattades vara lämplig för att hitta teman och liknande mönster som formulerades i form av kategorier, utifrån intervjupersonernas erfarenheter och perspektiv av integrationsprocessen. Med andra ord fokuserar forskaren på vad respondenterna säger och uttrycker. Då syftet med studien var att erhålla afghanska flyktingars upplevelser och perspektiv om integrationsprocessen ansågs en tematisk innehållsanalys vara mest lämplig.⁷³

⁷⁰ Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, Tredje upplagan, Liber, Stockholm, 2018, s. 180-185.

⁷¹ Dalen, Monica, *Intervju som metod*, 2., utök. uppl., Gleerups utbildning, Malmö, 2015, s.58-59.

⁷² Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, Tredje upplagan, Liber, Stockholm, 2018, s. 83 och 357.

⁷³ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 50-51.

Enligt Bryman sker en tematisk innehållsanalys genom sex olika steg. Det första steget utgör läsning av hela materialet som följs av textens transkribering. Det andra steget handlar om att bekanta sig med materialet genom att läsa transkriberingen noggrant. Det tredje och fjärde steget påbörjas kodning av materialet, det vill säga att identifiera teman och subteman utifrån studiens syfte, teori och tidigare forskning. I denna studie har jag vid bearbetning av intervjumaterialet formulerat huvudteman med olika subteman, i syfte att underlätta analysen av materialet och skapa en tydlig struktur. För att tydliggöra identifierades två stora huvudteman, nämligen hinder och betydande faktorer för integration. Utifrån dessa teman formulerades subteman/subkategorier för betydande faktorer som följande: språkkunskaper, arbete och studier, socialt nätverk, och personlig vilja & engagemang. Sedan identifierades subteman gällande hinder för integration som följande: myndigheters bristande stöd, diskriminering och fördomar och slutligen negativ självbild.⁷⁴

⁷⁴ Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, Tredje upplagan, Liber, Stockholm, 2018, s. 702-705.

5. Resultat & Analys

I detta kapitel kommer presentation av resultatet samt analysen av primär materialet dvs intervjuer att ske, inom vilken tydliga teman framkommit i respondenternas svar.

Huvudtemana i denna uppsats utgör intervjupersoners upplevelser av integration i termer om betydande faktorer för integration och hinder för integration, inom vilken flera underteman har formulerats som är relevanta för studiens syfte och frågeställningar. Vidare tydliggörs temana genom att presentera citat från respondenterna, vilket i sin tur ställas i förhållande till tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter i en analyserande diskussion. För att skydda intervjupersonernas identitet, benämns respondenterna i denna uppsats för respondent 1, respondent 2 osv. Respondenterna har kommit till Sverige som flyktingar och har bott här mellan sex till tolv år. Tre av respondenterna var tjej och tre var killar. Samtliga respondenter har fått permanenta uppehållstillstånd.

Respondent 1: 53 år. Har bott i Sverige i 11 år.

Respondent 2: 33 år. Har bott i Sverige i 6 år.

Respondent 3: 30 år. Har bott i Sverige i 12 år.

Respondent 4: 23 år. Har bott i Sverige i 8 år.

Respondent 5: 23 år. Har bott i Sverige i 5 år.

Respondent 6: 24 år. Har bott i Sverige i 6 år.

Respondent 7: 22 år. Har bott i Sverige i 6.5 år.

5.1 Betydande faktorer för integration

I det insamlade informationen från materialinsamlingen (empirin) har olika kategorier/teman kunnat uppmärksammas som väsentliga för integrationsprocessen av de afghanska flyktingar (intervjupersoner), vilka kommer presenteras i detta kapitel.

5.1.1 Språkkunskaper

Samtliga informanter uttrycker att språket utgör den mest betydande faktorn för en lyckad integration i Sverige och beskriver språkkunskaper som nyckeln till samhället. Att ha lärt sig det svenska språket upplevs av informanterna ha gett de större frihet och underlättat det vardagliga livet för dem. Dessutom utgör språket en förutsättning för att inkluderas i

samhället i termer om att kunna kommunicera med och bli en del av sin omgivning. Språkets betydelse för en lyckad integration blir påtaglig utifrån följande citat:

Språket är nyckeln till samhället. Hade jag inte lärt mig språket så hade inte kunnat utvecklas lika mycket. Språket anser jag är den viktigaste delen av integration. Den öppnar många vägar för dig. När jag kunde kommunicera på svenska det var då jag kände att jag har börjat integrerats på riktigt.

(1)

Språket har haft mycket stor roll för min integration och jag kan säga att språket är A och O. Kan man språket så kan man göra allt. Man har friheten att göra vad man vill. Allt från att kunna handla, besöka sjukhus, delta i aktiviteter, till att utbilda sig och göra karriär. (3)

Vidare menar informanterna att språket är en förutsättning för att hitta sin plats i samhället. Bristande språkkunskaper försvårar det för människor att bli förstörd samt förstå andra, vilket i sin tur försvårar ens möjlighet att skaffa svenska vänner. Att möten mellan individer möjliggörs genom språkutbyte lyfts fram av informant 6 som uttrycker följande:

“Språket hjälpte mig både att förstå och bli förstörd. Det är den mest avgörande och betydelsefull grej för ens integration”. (6)

Att lära sig det svenska språket uttrycks möjliggöra ett självständigt liv och en god självkänsla i termer om att den ökar känslan av tillhörighet till det nya samhället. Vidare kan individens delaktighet och engagemang stärks genom en god språkkunskap i termer om att det underlättar att knyta nya kontakter och sysselsätta sig. Flera av informanterna uttrycker att språket banar vägen för jobbmöjligheter och nya relationer. Bland annat beskriver informant 7 följande:

“Jag känner att integrationsprocessen gick smidigare ju bättre jag blev på svenska. Det var avgörande för min sysselsättning, psykiska hälsa och relationer”. (7)

Bristande språkkunskaper uttrycks även leda till psykiska påfrestningar såsom depression vilket i sin tur påverkar individens vilja och engagemang för att integrera sig. Även enkla saker som att delta i aktiviteter och umgås med andra på sin fritid kan kännas utmanande om personen inte kan prata och kommunicera med sin omgivning. Detta illustreras i citatet nedan:

...Kan man inte kommunicera, känner man sig otrygg och utanför och hamnar i depression, man känner sig som en främling vart än man går och detta minskar ens delaktighet...När min svenska inte var så bra, undvikade jag att umgås med andra och inte vågade delta i roliga aktiviteter på min fritid.

(2)

Att språket utgör en hörnsten för framgångsrik integration är ett faktum för samtliga informanter, dock kan bristande språkkunskaper också utgöra ett hinder för det vardagliga livet särskilt i början av ankomsten till Sverige. Detta perspektiv lyfts fram av informant 4 i följande citat:

...Asså mitt största och första problem här i Sverige var ju språket. I början kände jag mig som en döv och blind människa. Jag var förvirrad och kände mig vilse och mycket orolig över att jag aldrig skulle lära mig det nya språket som inte var likt något annat språk som jag kunde sedan innan. Jag kunde varken förstå vad andra sa eller uttrycka mig när jag själv behövde hjälp. (4)

5.1.2 Arbete och studier

Betydelsen av arbete och studier för en lyckad integration är något som samtliga informanter belyser. Enligt informanterna har möjligheten till arbete och skolan varit två av de största stegen i integrationsprocessen och för flera av de började denna resan mot kunskap från SFI och Komvux. Informant 1 jobbar idag på en statlig myndighet och uttrycker stort nöje med sitt jobb. Han uttrycker tacksamhet för att ha fått möjligheten att arbeta med något han tycker om då han hade varit arbetslös stora delen av hans liv i hemlandet vilket ledde till svåra ekonomiska problem för honom. På frågan om vilken betydelse studier har haft på integrationsprocessen uttrycker han följande:

Mina studier har gett mig värdefulla kunskaper som har haft väldigt stor betydelse för min integration. Jag har lärt mig om svenska regler, det svenska systemet, om politik, om hur svenska myndigheter fungerar, om svensk kultur och traditioner m.m. Alla dessa kunskaper var viktiga för att komma in i samhället genom att bland annat kunna skaffa nya vänner, expandera mitt sociala nätverk, hitta kontakter, hitta jobb, boende, utnyttja bidrag och stöd av olika slag, ta körkort m.m. (1)

Samtliga informanterna anser att de har kommit ganska långt i livet tack vare skolan och jobb. Informant 7 som har gått klart gymnasiet och pluggar idag till undersköterska känner sig särskilt tacksam då han inte kunde följa sin dröm av att jobba inom vården i hemlandet på grund av oroligheter. För honom har skolan även hjälpt utöka hans sociala nätverk.

“... Skolan speciellt gymnasium hade enorm stor betydelse för min integration. Jag lärde känna väldigt många personer från olika kulturer som jag fortfarande har kontakt med”. (7)

Att kunskap är källan för utveckling blir även påtaglig utifrån informant 3s upplevelse, som tillägger att genom studier lär man sig om civilsamhället och därigenom kan ta sig in i föreningslivet. Engagemang inom föreningslivet hjälpte inte bara honom själv att integreras, utan genom det kunde han även hjälpa andra ensamkommande och nyanlända att integreras. Idag sitter han som ordförande i en multikulturell förening där han arrangerar sportaktiviteter och kurser inom samhällsinformation och integration för nyanlända. På frågan om hur han uppfattar föreningslivets roll i integration tillägger han att:

Det är en plattform där jag försöker dela mina egna erfarenheter med andra som är nya i Sverige och på så sätt blir detta en integrationsresurs för dem...Det positiva för min egen del är alla nya och viktiga kontakter jag har fått bland annat kommunen, länsstyrelsen, andra ideella föreningar och lärt mig otroligt mycket. (3)

Att nyanlända uppmuntras starkt att kliva in på arbetsmarknaden så fort de kan efter ankomst till Sverige, anser informanterna är utan tvekan något positivt. Dock påpekar en informant svårigheten och hindern som finns i samhället i detta sammanhang. Informanten menar att sysselsättning utgör inte bara en betydande faktor för individens integration, det är dessutom avgörande för ekonomin och för att upprätthålla en god levnadsstandard. Däremot uttrycker informanten missnöje med de hårda kraven som finns i det svenska samhället som gör det svårt för nyanlända personer att få en anställning. Vidare utvecklar informanten sitt påstående på följande sätt:

...Jag håller inte med regering som säger att man ska hitta jobb och jag vet att det är en förutsättning för integration. Men åt andra sidan så stoppar de oss från att göra precis det. Kommer man nyligen här så kan man inte börja jobba direkt. Sverige är inte som andra länder. Här är det inte lätt att få uppehållstillstånd eller arbetstillstånd. Man får inte jobba vilket tvingar vissa att jobba svart för att försörja sig. Till exempel när jag kom till Sverige kunde jag inte jobba i 2 år trots att jag ville jobba och göra något annorlunda. Så detta system stoppar integrationen på något sätt. De uppmuntrar oss att jobba men samtidigt fick jag inte jobba då jag inte hade uppehållstillstånd i 2 år, så det passar inte riktigt ihop. (5)

5.1.3 Socialt nätverk

Känslan av gemenskap genom relationer uttrycks var en central och väsentlig del av integrationen, enligt samtliga respondenter. För att erhålla goda relationer med inrikesfödda är kommunikation och aktivt deltagande i det sociala livet viktigt, menar respondenterna. Vidare menar de att relationer är något som kräver ett ömsesidigt ansvar och ansträngning från båda två parter. På så sätt kan en god integration främjas vilket i sin tur gör samhället starkare då ett förenat samhälle skapas när dess medborgare bor tillsammans i ett starkt socialt nätverk. Det sociala nätverkets betydelse för informanternas integration blir påtaglig utifrån följande citat:

“Det har gynnat mig att utvidga mitt sociala nätverk och skapa kontakter och goda relationer med exempelvis grannar och kollegor och jag har upplevt att det har främjat min integration”. (1)

“Ett samhällets styrka ligger i hur eniga dess medborgare är och denna enighet kan bara främjas genom goda sociala relationer bland dess medborgare”. (4)

Att utveckla goda relationer med individer med liknande kulturidentitet har även belysts som viktigt av vissa respondenter dels för den egna mentala hälsan och dels för att bevara sin kulturella identitet. Exempelvis säger respondent 5 följande:

“Att hålla kontakt med personer som man känner eller har samma bakgrund som en är också viktigt för att känna gemenskap och må bra och få energi”. (5)

Vidare beskriver respondenter att relationer med inrikesfödda skapar en slags trivsel och känsla av gemenskap samt tillhörighet. Dessutom möjliggör dessa relationer ett kulturellt utbyte, i termer om att introduceras till de svenska traditionerna som i sin tur uttrycks vara centrala för en god integration. Därtill innebär detta att individen kan introducera sin egna kultur till andra, vilket skapar goda kontakter och informationsutbyte med människor emellan. Med andra ord främjas ett socialt utbyte och uppbyggande av ens sociala nätverk, eftersom det kan bidra till en förståelse för det svenska samhället och en känsla av samhörighet. Informant 7 uttrycker följande utifrån ovan nämnda område:

Min relation med svenskar har möjliggjort att de kunnat dela med sig av sin kultur och traditioner, men även att jag kunnat dela med mig av mina egna. Detta har gjort att jag känt en ömsesidig förståelse både från min del och för deras. På så sätt blir det också roligare att träffas och jag motiveras att bli mer social. (7)

5.1.4 Personlig vilja & engagemang

Utöver samhällets insatser för en lyckad integration nämner informanterna att det slutgiltiga ansvaret för att komma in i det nya samhället är ens egna vilja, engagemang och delaktighet. För att tydliggöra lyfter flera respondenter fram att etablerandet av kontakter utgör ens egna ansvar, i termer om att det handlar om ens egna vilja att ta detta initiativ. Detta blir påtagligt i följande citat av respondent 1:

Jag ser på det [viljan] som den viktigaste och avgörande faktorn för hur väl eventuellt dålig man integreras. Oavsett om man är ny någonstans eller har bott där hela sitt liv, så är det individen själv som bestämmer hur mycket man vill integreras i samhället, samtidigt som man utnyttjar de redan tillgängliga resurserna. Möjligheter kommer bara när du visar dina förmågor och kämpar. (1)

Den enskilde individens engagemang och vilja för en lyckad integration upplevs ha varit problematisk och utmanande för vissa respondenter. Trots att vissa har viljan uttrycker de en svårighet att komma in i samhället på grund av bland annat bristande resurser såsom sociala arenor i form av exempelvis mötesplatser, men även väntan på uppehållstillstånd. Detta nämns av respondent 3 i följande citat:

Jag tycker att ens egen vilja gör mycket skillnad i hur bra man integreras. Men det beror också på individens förutsättningar. Tex personer som väntar på uppehållstillstånd känner sig osäkra om sin framtid och tappar därför motivationen för att integreras. Så jag tycker att för flyktingar som är nya i Sverige är uppehållstillstånd avgörande för deras integration såväl som personliga insatser. (3)

Vikten av personlig vilja och engagemang för integration belyses i en av respondenternas svar som lyfter fram gymnasielagen som ett exempel på hur personens vilja att studera och få bra betyg är avgörande för att den ska bli en del av det svenska samhället. Vidare menar respondenten att individens vilja och motivation väger ofta tyngre än personens vistelsetid i Sverige vad gäller personens grad av integration. Följande citat av respondent 6 förtydligar detta:

[...] Vissa har bott här i 10 år och inte kunnat integreras medan vissa bott här bara en kort period och lyckats hur bra som helst. Så det beror mycket på personens personlighet och viljan att komma in i samhället. Det finns personer som trots att de inte har uppehållstillstånd här kämpar för att lära sig något nytt exempelvis genom att de utnyttjat gymnasielagen. (6)

5.1.5 Analyserande diskussion

I detta avsnitt analyseras och diskuteras de ovannämnda teman dvs. betydande faktorer för integration, med utgångspunkten i studiens teoretiska resonemang och tidigare forskning.

I temat "*Språkkunskaper*" förekommer det att språket har haft den mest betydande rollen för intervjupersonernas integrationsprocess i termer om att språket medfört en ökad tillhörighetskänsla hos informanterna och underlättat livet som flykting i ett nytt land.

Dessutom nämner informanterna språkets betydelse för att bland annat utbilda sig, skaffa sig ett jobb, hitta nya vänner, kontakta myndigheter och delta i aktiviteter på sin fritid, vilka är alla viktiga för att kunna klara vardagen och upprätthålla en god fysisk och psykisk hälsa.

Exempelvis berättade informant 2 att utan språk känner man sig otrygg och kan hamna i depression. På samma sätt har informant 6 upplevt att integrationsprocessen gick smidigare för honom ju bättre han blev på svenska. Även informant 1 uttryckte samma känslor vad gäller språkinläring och menade att känslan för att ha börjat integreras började hos honom när han började kommunicera på svenska. Intervjupersonernas ovanstående svar kan kopplas till forskarna Brnic, Hosseini och Joyces resonemang kring språkets roll. Detta i bemärkelsen att behärskning av majoritetsspråket underlättar kommunikation med andra och därmed bidrar till en förbättrad och underlättad integration i det nya samhället.⁷⁵ För att tydliggöra ses det finnas förankringar mellan detta resonemang och flertalet av respondenternas svar som lyft fram språkets roll och betydelse för en lyckad integration.

I temat "*Arbete och studier*" blir det påtagligt utifrån respondenternas svar hur etablering på arbetsmarknad och utbildning kan påskynda individens integration. Enligt respondenterna ökar studier chansen att få ett jobb vilket i sin tur påskyndar individens ekonomiska integrationen. Exempelvis menar respondent 5 att sysselsättning är en viktig del av integration då det är avgörande för ekonomin och för att upprätthålla en god levnadsstandard. Detta kan kopplas till Diaz resonemang om att immigranternas etablering på arbetsmarknaden utgör en slags ekonomisk integration, eftersom individen erhåller en möjlighet att skapa egen

⁷⁵ Brnic, A. "Pa tal om invandrare, integration och svenskhet". I Borevi, Karin & Strömblad, Per (red.). *Kategorisering och integration om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*. Rapport från Integrationspolitiska maktutredningen. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer. SOU 2004:48. <https://data.riksdagen.se/fil/F4FA05D6-EB21-4EB2-B3FD-65958EE712A1>; Mostafa Hosseini & Elisabeth Punzi, *Afghan unaccompanied refugee minors' understandings of integration. An interpretative phenomenological analysis*, *Smith College Studies in Social Work*, 91:3, 165-186, DOI: 10.1080/00377317.2021.1889445, 2021; Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 23 och 134-157.

inkomst och på så sätt känna sig en god samhällsmedborgare.⁷⁶ Däremot uttrycker informanten 5 även missnöje med de hårda kraven som finns i det svenska samhället som gör det svårt för nyanlända personer att få en anställning, vilket kan kopplas till Joyce som menar att det finns förväntningar på framtidens migranter kring att vara välutbildade, då lågutbildade individer har större chans att stöta på hinder vid integrationsprocessen. Att språket hjälper med att hitta arbete och att arbetet förbättrar ens språkinläring är något som samtliga respondenter påpekar. Detta lyfts även fram av Joyce som avser språkinläring som en väsentlig prioritering för att öppna dörrar för utrikesfödda på arbetsmarknaden.⁷⁷

I temat "*Socialt nätverk*" framkommer att utvecklandet av relationer och kontakter främjar en god integration, vilket även Aytar belyser i sin studie som lyfter fram vikten av socialt nätverk för utrikesföddas integration.⁷⁸ Likaledes kan vikten av sociala relationer kopplas till Diaz som lyfter fram den sociala integrationens roll i integrationsprocessen. Med social integration menas interaktionen mellan utrikes och inrikesfödda. Intervjupersonerna uttryckte vikten av relation med inrikesfödda, eftersom det skapar en slags trivsel och känsla av gemenskap samtidigt som ett kulturutbyte möjliggörs. De goda kontakter och informationsutbytet människor emellan kan bidra till en förståelse för det svenska samhället och en känsla av samhörighet. För att återkoppla till May så handlar tillhörighet om människors kontakter och förbindelser till andra, såväl som till de traditioner och språk som man har gemensamt med andra.⁷⁹

I temat "*Personlig vilja och engagemang*" har individens egna roll och påverkan på integrationsprocessen kunnat utläsas. Intervjupersonerna beskriver betydelsen av att ta eget initiativ till kontakt med omgivningen inom det nya samhället, för att främja sin egna integration. Detta kan kopplas till Diaz personlig integration, som bland annat behandlar individens egna mål, förväntningar och motivationer på möjligheten att integreras.⁸⁰ Exempelvis lyfter intervjuperson 1 att det är individen själv som bestämmer hur mycket man vill integreras i samhället, vilket kan förankras med Valtonens resonemang kring att

⁷⁶ Diaz, Jose Alberto, *Choosing integration: a theoretical and empirical study of the immigrant integration in Sweden*, Reprocentralen, HSC, Diss. Uppsala : Univ.,Uppsala, 1993, s. 31-36

⁷⁷ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 23 och 134-157.

⁷⁸ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s.195-197.

⁷⁹ May, Vanessa, *Connecting self to society: belonging in a changing world*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2013, s.131.

⁸⁰ Diaz, Jose Alberto, *Choosing integration: a theoretical and empirical study of the immigrant integration in Sweden*, Reprocentralen, HSC, Diss. Uppsala : Univ.,Uppsala, 1993, s. 31-36.

integrationsprocessen behandlar den enskilde individens försök till deltagande i det mottagande samhället, varifrån individen får möjlighet att hitta sin egna roll i det nya samhället. På samma sätt menar Charles att för en lyckad integration ligger det ett stort ansvar hos individen att acceptera och följa de sociala regler och normer som bestämts av majoritetssamhället, vilket även uttrycks av respondenterna som en viktig skyldighet.⁸¹

5.2 Hinder för integration

I det insamlade informationen från materialinsamlingen (empirin) har olika kategorier/teman kunnat uppmärksammas som hinder för integrationsprocessen av de afghanska flyktingar (intervjupersoner), vilka kommer presenteras i detta kapitel.

5.2.1 Myndigheters bristande stöd

Att avklara sin integrationsprocess på egen hand är svårartat, därmed har staten och myndigheter en väsentlig roll inom denna process. Detta i termer om stöd och bistånd som samtliga intervjupersoner betonar. Dock uppger majoriteten av intervjupersonerna ett bristande stöd från myndigheters sida, särskilt migrationsverket och arbetsförmedlingen. För att tydliggöra utgör problemet brist på god kommunikation mellan dessa myndigheter och flyktingarna. Intervjupersonerna lyfter fram svårigheten med att förstå det nya landets system i termer om alla praktiska saker som behöver utföras efter ankomsten till Sverige. I detta sammanhang har majoriteten av intervjupersonerna upplevt brist på information och stöd från myndigheter, vilket beskrivs ha medfört mycket stress och oro hos dessa individer.

Exempelvis berättar intervjuperson 5 följande:

När man är ny som ensamkommande flykting här så är det svårt att ha kontakt med såna ställe [myndigheter]. De är upptagna hela tiden och inte är snabba på att svara telefonen eller ens meddelande. Det var inte så lätt att kontakta de och de är inte bra att svara på de som kommer nyligen till Sverige. Det är hur jag upplevde. Andra kanske tycker annorlunda om dem. (5)

Likaledes har intervjuperson (3) upplevt samma förvirring och frustration gällande myndigheternas bemötande och mottagande av dennes ärende. Intervjupersonen uttrycker att den endast fick en massa papper att fylla i, som inte var möjligt på grund av brist på språket. Därmed upplevde hen ångest och stress och visste inte vem hen skulle vända sig till.

⁸¹ Westin, Charles., *Mångfald, nationell identitet och samhörighet i Kategorisering och integration Om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*, 2004, s.205.

Det svenska systemet är så annorlunda jämfört med andra länders system när det gäller hjälp med att till exempel söka jobb och fylla i olika ansökningar. Jag fick en massa papper på svenska bara när jag inte förstod ett enda ord. Jag hade inte heller någon i min närhet som kunde översätta för mig. Så jag visste inte vem jag skulle vända mig till och kände mig bara orolig och stressad (3)

På samma sätt påpekar intervjuperson (4) den bristande kommunikationen och oprofessionella bemötandet inom myndigheter såsom arbetsförmedlingen i följande citat:

Vid min kontakt med tex AF kände jag mig så obekväm för att personalen var inte riktigt professionella. De kunde inte hjälpa på det sättet som jag ville. Det tog lång tid för att få svar och feedback från de. Kanske berodde det på dålig kommunikation. Det blev inte bättre med tiden och mitt intresse blev mindre för att vända mig till de och be om hjälp. Då försökte jag själv söka jobb via internet eller ringa direkt till arbetsplatser. (4)

I en del av intervjuerna framkommer det att myndigheterna borde erbjuda mer ett mer individanpassat stöd till flyktingar och nyanlända eftersom varje enskild individ har olika förutsättningar och bakgrunder. Detta blir tydligt av intervjuperson 1 som uttrycker en känsla av att myndigheter tenderar att generalisera migranter och flyktingar som en och samma grupp med liknande behov. Detta tydliggörs i citatet nedan:

Jag önskar att nya användbara och mer effektiva strategier och planer bodde läggas fram för integrationspolitiken. Myndigheter bör ha större förståelse och tålamod för nya människor med olika bakgrund och ge de individanpassad stöd. (1)

På samma sätt beskriver intervjuperson 2 att hen var besviken när hen nekades tolk, vilket berodde på att de flesta i klassen kunde engelska. Med andra ord gjordes en generalisering, varigenom intervjupersonens egna förutsättningar inte togs till hänsyn. Att få anpassad hjälp tycker samtliga intervjupersoner är väsentlig för den personliga utvecklingen. Angående generaliseringen av flyktingar som en enda grupp med samma förutsättningar berättar intervjuperson 2 följande:

Insatserna bör anpassas efter individens egna kompetenser och förutsättningar, asså tex en läkare från syrien och en hemmafru från afghanistan som är oalfabet har helt olika förutsättningar och den andra behöver kämpa mer såklart. (2)

5.2.2 Negativ självbild

Att ha en negativ självbild beskrivs av flertalet intervjupersoner som ett hinder i integrationsprocessen. För att tydliggöra kan den negativa självbilden medföra ett dåligt självförtroende och därmed en tvivel på bland annat individens egna språkförmåga. Dels uttrycks en negativ självbild leda till minskad kontakt med omgivning på grund av tvivel på ens egna språkförmåga, och dels utvecklas en tro på att erhållandet av rättigheter inte är detsamma som inrikesfödda. Intervjuperson 7 beskriver en känsla av att vara mindre värd när hen inte kunde prata bra svenska, därmed försökte hen undvika socialt umgänge med andra.

“Mina lärare uppmuntrade mig att våga prata på svenska men jag var jätterädd för att säga saker fel. Jag trodde alla skulle skratta åt mig. Hmm.. jag var tyst hela tiden och vågade inte prata när vi hade grupparbete”. (7)

Till följd av den negativa bilden som en del av intervjupersonerna har upplevt fanns en vilja att undvika fråga om hjälp oavsett hur otillfredsställda personerna var. En av de var intervjuperson (4) som kände sig missbehandlad av personal på en myndighet men ville ändå inte ifrågesätta bemötandet och vågade inte heller anmäla det. Detta känner intervjupersonen berodde på den negativa självbilden som hen erhöll på grund av att tillhöra gruppen “flykting”. Detta illustreras i följande citat:

“Asså när jag en gång blev misshandlad av en personal på en myndighet, blev jag jätte besviken...Men ja, jag vågade inte anmäla personen. Jag tänkte med mig “Kommer de ens lyssna på mig och tro mig? Jag är ju bara en flykting och de tycker inte om oss” (4)

Citatet ovan illustrerar hur intervjupersonen såg på sig själv som en flykting i en negativ bemärkelse och därför inte ville anmäla misshandlandet gentemot hen. Detta visar att en negativ självbild kan hindra en från att utnyttja sina rättigheter som landets medborgare men även ens mänskliga rättigheter. Därmed påpekar samtliga intervjupersoner vikten av en positiv självbild för en lyckad integrering och menar att en god självkänsla om sig själv som person ger en motivationen att klara av svåra livsperioder, i detta fall integrationsprocessen. Intervjuperson (2) tillägger hur hens starka självförtroende hjälpte hen att komma in i samhället och utvecklas trots det motstånd som man bemöter på grund avsaknad permanent uppehållstillstånd . Detta beskrivs i citatet nedan:

Jag tycker det handlar om ens egna livsmål och om man vill utvecklas eller inte, vågar man testa nya saker eller inte. Jag hade inte permanent uppehållstånd men jag kämpade ändå och trodde på mig själv. Jag visste att jag måste kunna undvika den negativa synen för att uppnå mina mål. (2)

5.2.3 Diskriminering och fördomar

Vidare beskriver flera intervjupersoner hur diskriminering kommit att påverka deras integrering. Exempelvis uttrycker intervjuperson (5) en omöjlighet vad gäller att känna sig hemma i Sverige, då hen vid flertalet tillfällen försökt etablera sociala kontakter med människor i sin omgivning utan resultat. Detta framkommer i nedanstående citat:

Jag tillhörde en förening där de flesta var svenskar, och jag var den enda invandraren. Med tiden kom allt fler folk från mitt egna ursprung med i föreningen, och då började allt fler av de ursprungliga medlemmarna försvinna. Varför vet jag inte, men jag kände ett utanförskap som att vi tillhör inte dom. (5)

Ovan nämnda citat återspeglar ett tydligt "Vi och Dom" tänk, varigenom intervjupersonen upplever ett utanförskap kopplat till att de ursprungliga medlemmarna tar ett avstånd från föreningen där majoriteten av medlemmarna har ett annorlunda ursprung. Detta kan likställas med de segregerade bostadsområden som benämns av en av intervjupersonerna som menar att segregation är ett resultat av att människor uppdelas utifrån deras ursprung vilket skapar ett tydligt "Vi och Dom". Intervjupersonen beskriver detta på följande sätt:

Det blir ju svårt för vissa att integreras när de bor i segregerade områden där det bara finns personer med samma bakgrund. När jag en gång bodde i [stadsområde] kändes det inte alls som att jag bodde i Sverige. Det kändes som att vi var en hel annan typ av grupp än de utanför [stadsområdet]. (3)

Ytterligare berättar intervjuperson (6) hur denna vid försök att bli mer social och etablera kontakter nekas, vilket sänkte motivationen att umgås. Samma person berättar att hen efter att ha flyttat till ett nytt område hade en vilja att baka till sina grannar och presentera sig själv. Detta bemöttes med ett nej och en stängd dörr, vilket illustreras i nedanstående citat:

När jag flyttade in till min nya lägenhet så ville jag baka något för att dela med grannarna. Jag knackade på några grannar för att presentera mig själv. Men de gav mig en misstänksam blick och ett otrevligt nej som svar. Jag kände mig då obekvämt och ovälkommen. Det kändes som att de inte litade på mig. (6)

Intervjuperson (2) pratar även om en del fördomar som finns hos vissa gentemot flyktingar. En av dessa fördomar som framkommer enligt intervjupersonen var att flyktingar endast kommer hit för biståndspengar som huvudsyfte. Denna fördom klargörs i följande citat:

“De flesta personer har varit trevliga mot mig och välkomnande. Men det finns en liten andel som var negativa mot mig och ställde frågor som “varför kom du hit, för att få bidrag?” (2)

Samma intervjuperson beskriver att fördomarna om flyktingar förstärks som kvinna. När hen fick en timanställning på kommunen som kommunvägledare fick hen en fråga av en medborgare om vad hen gjorde och varför var här:

“Vad gör du här på kommunen? Vänd hem och sköt dina barn som du gjorde i ditt land” (2)

5.2.5 Analyserande diskussion

I kategorin “*myndigheters bristande stöd*” påpekar en del av intervjupersonerna en brist på en god kommunikation mellan vissa myndigheter och flyktingarna som ett hinder för deras integration. De lyfter fram svårigheterna med att förstå det svenska systemet efter ankomsten till Sverige då språket behövs, men de har upptäckt att det finns en brist på information och kommunikation hos vissa myndigheter vilket skapar förvirring och frustration bland dessa individer. Dessutom har vissa upplevt oprofessionellt bemötande vid kontakt med myndigheter som resulterat i att intervjupersonerna valt att undvika kontakt med dessa institutioner för hjälp. Därtill anser samtliga informanter att ett mer individanpassat stöd skulle öka chansen för en mer effektiv och snabb integrering. För att förtydliga menar de att stödet från myndigheterna ska vara anpassat till varje enskild individs förutsättningar, på så vis undviks en generalisering i termer om att man uppfattar flyktingar som en enda enhetlig grupp, vilket hämmar den personliga utvecklingen. Att myndigheters generalisering av flyktingar utgör ett hinder för integration lyfts även fram i Lennartssons rapport, som utgår ifrån flyktingars upplevelser av integration i Sverige. I rapporten framkommer att individer vid deras möte med myndigheter upplever att de behandlas som fall istället för individer. Med andra ord ses dessa flyktingar som representanter för en hel grupp istället för individer med olika förutsättningar och erfarenheter, vilket tyder på en generalisering.⁸²

⁸² Lennartsson, R. *Mellan hopp och förtvivlan: Erfarenheter och strategier i väntan på asyl* (Asylmottagande i fokus nr. 4). NTG-asyl & integration, 2007
<https://www.temaasyl.se/Documents/NTGdokument/Mellan%20hopp%20och%20förtvivlan.pdf> (Hämtad 2022-06-16)

Vidare lyfts även fram vikten av ett bra förhållande mellan myndigheter och flyktingar i den svenska intervjustudien av Bucken Knapp som beskriver myndigheter som den centrala aktören för etablerandet av en tillit med flyktingar. Likaså uppges det att myndigheters goda bemötande ökar förtroendet hos flyktingar gentemot det svenska systemet och lagar, vilket även har uttryckts av några intervjupersoner.⁸³ Utifrån intervjumaterialet blir det tydligt att upplevelsen av myndigheters bistånd som bristande kan bero på ankomstperioden till Sverige, vilket kan kopplas till Aytar som menar att ankomstperioden har en viss effekt på individens integration. Detta kan tydliggöras utifrån att intervjupersonerna som kom till Sverige under 2015 uttryckte ett missnöje vad gäller migrationsverkets långa väntetider för deras ärenden. Denna förlängda väntetiden kan förklaras av flyktingvågen 2015, vilket medförde en hög arbetsbelastning bland flera myndigheter.⁸⁴

I kategorin "*Diskriminering och fördomar*" lyfter flera intervjupersoner fram att de upplevt diskriminering baserad på fördomar mot flyktingar av olika slag vid försök att etablera sociala kontakter och träda in i samhället. Diskriminering som ett hinder för integration beskrivs av Joyce som ett fenomen som medför en främlingsfientlighet och fördomar gentemot utrikesfödda och hindrar dem från att komma in på arbetsmarknaden. Fördomarnas konsekvens utgör en dålig självbild hos utrikesfödda vad gäller deras förmågor, menar Joyce. Detta framkommer av intervjuperson 3 och 5 som upplevde en känsla av utanförskap och att vara mindre värd i samband med att de blev dåligt bemötta. Joyce menar även att diskriminering är en faktor som bör motarbetas för att öka inkludering och delaktighet bland utrikesfödda.⁸⁵ Likaledes benämner Stempel & Alemis artikel diskrimineringens roll i förhindrandet av afghanska flyktingars integration i USA, främst den ekonomiska integrationen. Enligt forskarna är de lågutbildade afghanska kvinnor en särskilt drabbad grupp som utsätts för diskriminering på grund av kön och etnicitet.⁸⁶ Att fördomar och diskriminering mot flyktingar är förstärkt bland flyktingkvinnor uttrycks även av intervjuperson 2 som berättar om sin upplevda diskriminering på arbetsplatsen.

⁸³ Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish Society. *International Migration*, 57(2), 221–234. 2019. <https://doi.org/10.1111/imig.12440>.

⁸⁴ Aytar, O. *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007, s. 195- 215.

⁸⁵ Joyce, P. *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 113-157.

⁸⁶ Carl Stempel & Qais Alemi, *Challenges to the economic integration of Afghan refugees in the U.S.*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47:21, 4872-4892, 2021. DOI: 10.1080/1369183X.2020.1724420.

I intervjupersonernas berättelser om hinder för deras integration framkommer även tankesättet "Vi och Dom" som anses vara en anledning till diskriminering och fördomar mot flyktingar. Detta är något som intervjupersonerna har lyft fram i termer om att de uppfattat sig själva som annorlunda än majoritetssamhället och berättar att de försökte anpassa sig i syfte att kunna bli en del av majoriteten, det vill säga "vi". Enligt Wikström blir detta tankesätt allt mer viktigt särskilt i kontexten av mångkulturella samhällen som utgör ett resultat av flyktingströmningar som sker runt om i världen. Vidare förklarar Wikström "Vi och Dom" tänket som en kategorisering mellan majoriteter och minoriteter i ett land, där majoriteten tenderar att utgöra de rationella "Vi" och minoriteten de irrationella "Dom". Därmed uppstår ojämlika förhållanden, vilket gör det aktuellt att prata om fenomenen inkludering respektive exkludering i kontexten av migration.⁸⁷ Dessa ojämlika förhållanden framkommer i intervjupersonernas berättelser, som förklarar att denna ojämlikhet mellan inrikes och utrikesfödda som ofta är ett resultat av "Vi och Dom" tankesättet leder till utanförskap och segregation. Eriksson beskriver segregation som ett resultat av diskriminering och negativ särbehandling som utgör ett viktigt discussionsområde inom integrationsämnet.⁸⁸ Joyce menar att en aspekt som integrationspolitiken misslyckats hantera är just utvecklingen av sådana segregerade områden som blir påtagligt i uppdelningen av inrikesfödda och utrikesfödda inom de socialt utsatta bostadsområden i exempelvis Malmö, Göteborg och Stockholm.⁸⁹ Segregerade bostadsområden i olika delar av landet anses av intervjupersonerna vara ett resultat av uppdelning av människor i en "Vi och Dom" kategori utifrån deras ursprung samt bakgrund. Detta påstående stärks av Wikström som menar att kategoriseringen "Vi och Dom" medför etablerandet av stereotyper i form av myter och normer som i sin tur främjar diskriminering.⁹⁰

"*Negativ självbild*" utgör en annan kategori inom hinder för integration som intervjuerpersonerna i denna studie kunde relatera till, dock är det en faktor som inte framkommer lika mycket i tidigare forskning. Enligt intervjupersonerna uppstår en negativ självbild hos individen dels på grund av individens flyktingbakgrund, vilket gör att man betraktas och behandlas annorlunda än resten av samhället på grund av "vi och dom"

⁸⁷ Wikström, Hanna, *Etnicitet*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2009, s.17-18.

⁸⁸ Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., 2002, Linköping, 2002, s. 88-90.

⁸⁹ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 23 och 134-157.

⁹⁰ Wikström, Hanna, *Etnicitet*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2009, s.17-18.

tänkandet som finns i samhället. Och dels kan individens bristande språkkunskaper samt bristande kunskaper om det svenska samhället och systemet skapa en negativ självbild hos individen. Konsekvenserna blir att man bland annat inte vågar engagera sig i samhället och avstår från att ta kontakt med inrikesfödda då man har svårt att uttrycka sig, och är därmed rädd för att bli dömd. En reflektion som kan göras i detta sammanhang är att denna negativa självbild hos flyktingar är ett resultat av omgivningens fördomar mot denna grupp samt den direkta eller indirekta diskrimineringen som kan utläsas från intervjupersonernas berättelser. Detta resonemang kan återkopplas till Joyce som menar att det råder etnisk diskriminering i Sverige som även medför främlingsfientlighet. Därigenom skapas en dålig självbild hos och osäkerhet bland utrikesfödda vad gäller deras färdigheter och förmågor.⁹¹ Som nämnts i tidigare forskning av Eriksson kan processen av anpassning i det svenska samhället även skapa en känsla av mellanförskap som i sin tur orsakar en misslyckad kulturell integration, vilket kan också vara en anledning till att en negativ självbild och osäkerhet uppstår hos minoriteten.⁹² Detta kan återkopplas till Ahmadi's studie som belyser flyktingars upplevelser av identitetskras då de tvingades försumma sin egen kultur, vilket också uttrycks av intervjupersonerna som ett problem de stötte på i samband med en ständig strävan efter anpassning.⁹³

⁹¹ Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013, s. 113-157.

⁹² Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., Linköping, 2002, s. 152-156.

⁹³ Amadi Lewin, F. *Identity Crisis and Integration: The Divergent Attitudes of Iranian Immigrant Men and Women towards Integration into Swedish Society*. *International Migration*, 39(3), 121–135. 2001.

<https://doi.org/10.1111/1468-2435.00159>

6. Slutsats och egna reflektioner

Mot bakgrund av studiens syfte och frågeställningar kan den övergripande slutsatsen dras att integrationsprocess är en utmanande och svår process som omfattas av betydande faktorer och hinder. Med utgångspunkt i afghanska flyktingars upplevelser av integration framkommer språket, utbildning och jobb, socialt nätverk, personlig vilja samt engagemang som de mest betydande faktorerna för en lyckad integration. Däremot framkommer myndigheternas bristande stöd, diskriminering och fördomar och negativ självbild beskrivs hindra integrationen hos flyktingarna. Dessa faktorer kan förankras till de valda teoretiska utgångspunkterna av bland annat Diazs integrationsmodell samt de teoretiska begreppen, det vill säga "Vi och Dom" och "tillhörighet". I Diaz modell framkommer flera faktorer som exempelvis vikten av språk och personlig vilja för en lyckad integration vilka också benämns av intervjupersonerna. Även de teoretiska begreppen "Vi och Dom" och "tillhörighet" påvisas vara betydelsefulla i frågan om migration och integration i termer om att känslan av tillhörighet beskrivs vara en betydande faktor för integration medan "Vi och Dom" tankesättet beskrivs utgöra ett hinder för integration.

En reflektion som har gjorts genomgående i studien, och som förstärkts efter genomförandet av intervjuerna, behandlar varför en fullständig respektive lyckad integration i det svenska samhället måste likställas vid att en flykting överger delar av sin identitet. Både inom tidigare forskning och resultat lyfts det fram att flyktingar känner behov av att överge stora delar av sin identitet för att anpassa sig till det nya samhället. Samtidigt lyfter intervjupersonerna fram att det är väsentligt att hålla kvar vid sitt ursprung och sina rötter och på så vis vara sann mot sig själv och sin bakgrund. Detta kan återkopplas till Ahmadis studie som belyser flyktingars upplevelser av identitetskris, eftersom de tvingades negligera sin egna kultur. Likaledes menar intervjupersonerna att de stötte på problemet vad gäller att försumma sin egna kultur i syfte att anpassa sig till det nya samhället. Forskarna Brekke och Brchgrevink menar att svenska politiker fokuserar på att flyktingar anpassas inom det nya samhället. Men denna anpassning förstärker konstruktionen av "Vi och Dom" tankesättet. Trots att anpassning utgör en väsentlig del för att integreras i det nya samhället, menar jag som forskare att det också är viktigt att framhäva betydelsen av att bli accepterad för hur man är som individ, oavsett bakgrund.

Avslutningsvis var det ett väntat resultat som framkom som även jag med en invandrarbakgrund kunde relatera till en viss del. Det som jag särskilt fastnade för var intervjupersonernas berättelser om deras upplevelser av diskriminering, vilket är något av betydelse att jobba med och som bör motverkas för att alla människor som bor i Sverige oavsett bakgrund ska kunna leva på lika rättigheter och möjligheter. Ett samhälle blir starkare när dess medborgare är välkomnande och förenade och hjälper varandra framåt. Därmed kan fortsatt forskning och diskussion om detta viktiga ämne leda till att ett integrerat, förenat och öppensinnat samhälle blir en verklighet.

6.1. Förslag till vidare forskning

Ett förslag till vidare forskning inom detta ämne vore att jämföra upplevelser av integration i olika svenska städer och se hur det är i segregerade områden. Även att jämföra resultat beroende på personers ursprung vore av intresse i syfte att se huruvida alla får samma förutsättningar i integrationsprocessen. I min studie skiljer sig intervjupersonernas kön och ålder åt, så en jämförande studie baserad på kön och ålder hade kunnat göras för att se om dessa faktorer har någon påverkan på en mer jämlik integrationsprocess.

7. Referenslista

Ager, A., & Strang, A, *Understanding Integration: A Conceptual Framework*, Journal of Refugee Studies, 21(2), 2008, s. 166–191. DOI: <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016>

Ahrne, Göran, Ahrne, Göran & Svensson, Peter, *Handbok i kvalitativa metoder*, 2., [utök. och aktualiserade] uppl., Liber, Stockholm, 2015

Al-Baldawi, Riyadh, *Migration och anpassning: den okända resan*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2014

Alvehus, Johan, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2013

Amadi Lewin, F. *Identity Crisis and Integration: The Divergent Attitudes of Iranian Immigrant Men and Women towards Integration into Swedish Society*. International Migration, 39(3), 121–135. 2001. <https://doi.org/10.1111/1468-2435.00159>

Aytar, O. Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007.

Bel Habib, H, Arbetet med romerna - en utvärdering på gång. Från integrationspaketet till ekonomiska aktörer. *Invandrare & minoriteter 6/97*, s. 21-23.

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish Society. International Migration, 57(2), 221–234. 2019. <https://doi.org/10.1111/imig.12440>.

Brekke, J. & Borchgrenvik, T. *Talking about integration: discourses, alliances and theories on labour market integration in Sweden*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning. 2007
https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/177583/R_2007_9.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Brnic, A. ”Pa tal om invandrare, integration och svenskhet”. I Borevi, Karin & Strömblad, Per (red.). *Kategorisering och integration om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*. Rapport från Integrationspolitiska

maktutredningen. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer. SOU 2004:48.
<https://data.riksdagen.se/fil/F4FA05D6-EB21-4EB2-B3FD-65958EE712A1>

Burdick-Will, J., & Gómez, C, *Assimilation Versus Multiculturalism: Bilingual Education and the Latino Challenge*, Journal of Latinos and Education, 5:3, 2006, s. 209-231, DOI: 10.1207/s1532771xjle0503_4

Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, Tredje upplagan, Liber, Stockholm, 2018

Bryman, Alan, *Social Research Methods*, Oxford, Oxford University Press, 2016

Cambridge Dictionary, *Integration*,
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/integration>

Carl Stempel & Qais Alemi, Challenges to the economic integration of Afghan refugees in the U.S., Journal of Ethnic and Migration Studies, 47:21, 4872-4892, 2021, DOI: 10.1080/1369183X.2020.1724420.

Dalen, Monica, *Intervju som metod*, 2., utök. uppl., Gleerups utbildning, Malmö, 2015

Darvishpour, Mehrdad & Westin, Charles (red.), *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*, 2., [omarb.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015.

Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, Fjärde upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018

Diaz, Jose Alberto, *Choosing integration: a theoretical and empirical study of the immigrant integration in Sweden*, Reprocentralen, HSC, Diss. Uppsala : Univ.,Uppsala, 1993

Diaz, Jose Alberto, 'Invandrarnas integration: några teoretiska och metodologiska utgångspunkter', *Sverige, framtiden och mångfalden. Bil. [B].*, S. 71-91, 1996

Eriksson, Lisbeth, *"Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-": om invandrare, integration, folkhögskola*, Univ., Diss. Linköping : Univ., 2002, Linköping, 2002

Europeiska gemenskapernas kommission, *Integration*, 2005

Evans, David. "Database searches for qualitative research." *Journal of the Medical Library Association : JMLA* vol. 90,3 (2002): 290-293. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC116400/>

- Ewert, S, Liedholm, M, & Lindberg, G. Vikten av kulturella överbyggare i storstadens integrationsprojekt. *Sociologisk Forskning*, 43(1), 33–49, 2006.
- Gray, David E., *Doing research in the real world*, 4th edition, Sage, Los Angeles, 2018.
- Halvorsen, Knut, *Samhällsvetenskaplig metod*, Studentlitteratur, Lund, 1992.
- Joyce, P, *Delaktighet i framtiden - utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration: delutredning från Framtidskommissionen*. Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet, 2013.
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Tredje [reviderade] upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2014
- Larsen, B. R. *Becoming Part of Welfare Scandinavia: Integration through the Spatial Dispersal of Newly Arrived Refugees in Denmark*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 37(2), 333–350. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.521337> , 2011.
- Lennartsson, R. *Mellan hopp och förtvivlan: Erfarenheter och strategier i väntan på asyl* (Asylmottagande i fokus nr. 4). NTG-asyl & integration, 2007 <https://www.temaasyl.se/Documents/NTGdokument/Mellan%20hopp%20och%20förtvivlan.pdf>
- Marchand, K., Siegel, M., Kuschminder, K., Majidi, N., Vanore, M. and Buil, C. *Afghanistan Migration Profile*. Kabul: International Organization for Migration, 2014, s.96
- Mattsson, Tina, *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*, andra upplagan, Gleerups Utbildning, Malmö, 2015
- May, Vanessa, *Connecting self to society: belonging in a changing world*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2013
- Migrationsverket, *Olika skäl för uppehållstillstånd*, 2018, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-tillSverige/Olika-skäl-for-uppehallstillstand.html>
- Mostafa Hosseini & Elisabeth Punzi, *Afghan unaccompanied refugee minors' understandings of integration. An interpretative phenomenological analysis*, *Smith College Studies in Social Work*, 91:3, 165-186, DOI: 10.1080/00377317.2021.1889445, 2021.

Nationalencyklopedin, *Integration*, 2022

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/integration>

NE, *Flyktingkrisen 2015*,

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/flyktingkrisen-2015>

Penninx, R., *Integration of migrants: Economic, social, cultural and political dimensions*, The new demographic regime: Population challenges and policy responses, 5, 2005, s. 137-152.

Riksdagen, *Integrationspolitik för 2000 talet*,

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/integrationspolitik-för-2000-talet_GP03129/html

Riksdagen, *Riksrevisionens rapport om jämställdhetsintegrering av integrationspolitiken*,

<https://data.riksdagen.se/fil/817C2623-1C00-406F-8B89-51D0C0CE3A87>, 2019

Sander, Åke, *Some reflections on the integration of ethnic minorities in a modern welfare state*, Centrum för studier av Kulturkontakt och Internationell Migration, Göteborgs univ., Göteborg, 1997

Smith, R, *Afghan Refugees Feel a Sudden Chill in Sweden*. [online] *Refugees Deeply*. 2016

<https://www.newsdeeply.com/refugees/articles/2016/07/11/afghan-refugeesfeel-a-sudden-chill-in-sweden>

Statistikmyndigheten, *Asylsökande i Sverige*, 2022-04-07

<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsokande-i-sverige/>

UNHCR, *Flykting eller migrant enligt UNHCR*, 2016,

<https://sverigeforunhcr.se/blogg/flykting-eller-migrant-enligt-unhcr>

Valtonen, Kathleen, *Social work and migration: immigrant and refugee settlement and integration*, Ashgate, Farnham, England, 2008

Valenta & Bunar, State Assisted Integration: Refugee Integration Policies in Scandinavian Welfare States: the Swedish and Norwegian Experience, *Journal of Refugee Studies*, Volume 23, Issue 4, 2010, s. 463–483,

<https://doi.org/10.1093/jrs/feq028>

Vetenskapsrådet, *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*, 2002,
https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf (Hämtad: 2022-05-10)

Vetenskapsrådet, *God forskningssed*,
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forsknings-sed.html>

Westin, Charles., *Mångfald, nationell identitet och samhörighet i Kategorisering och integration Om föreställda identiteter i politik, forskning, media och vardag*, 2004, s.205.

Wikström, Hanna, *Etnicitet*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2009

Öberg, P. Livshistorieintervjuer. I Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. 2015, 2 uppl., Stockholm: Liber, s. 61-62.

Bilaga

Intervjufrågor

Bakgrund:

- Hur gammal är du?
- Vad är ditt kön?
- Hur länge har du bott i Sverige?
- När fick du ditt uppehållstillstånd?

Upplevelser av integrationsprocessen:

- Vad innebär integration för dig?
- Känner du dig integrerad?
- Hur lång tid tog det tills du kände dig integrerad i Sverige?
- Vad har varit viktigast för dig för att kunna integreras?
- Vad har varit mest utmanande för dig inom din integrationsprocess?
- Vilka möjligheter respektive problem har du identifierat med din integrationsprocess?
- Upplever du att du har ett gott socialt nätverk? Ingår inrikes födda personer i ditt sociala nätverk?
- Hur upplevde du språkets roll i din integration?
- Hur upplevde du myndigheters roll i din integration? Vilka myndigheter var du mest i kontakt med? Hur upplevde du deras bemötande?
- Vad har utbildning och arbete haft för roll i din integrationsprocess?
- Hur ser du på individens egen roll i integrationsprocessen?
- Exempel på situationer då du kände dig integrerad i samhället?
- Exempel på situationer då du inte kände dig integrerad i samhället?
- Vilka svagheter och styrkor ser du med dagens integrationspolitik?
- Har du något mer att tillägga angående detta ämne?